

Reşadiyede sağ kalanlar yalnız 40-50 kişiden ibaret!

Niksarda kaymakamlık mahkeme ve jandarma çadırda çalışıyorlar

Akıbetlerinden haber alınamıyan köylerin mevcut olduğu bildiriliyor

Reşadiyeden Niksara gelen haber: Yarı çıplak bir adam, bir yorgana sarılmış, önüne gelene rica ediyormuş: "Ben kaymakamım, Niksara koşun bize yardım etsinler!,"

Çarşambada üç katlı bir bina bu şekilde yıkılmıştır

Niksar (Hususi) — Zileyi geçtikten sonra yer yer, köy harabeleri başlıyor. Turhaldan Tokada kadar bu manzara, insana yeis ve üzüntü veren bir şekilde devam ediyor. Niksar topraklarına girerken, vaziyetin vahameti, fecati bütün açıklığı ile belli oluyor. Hâk ile yeksan olmuş köylerin her tarafı küme küme, insan cesedleri ile dolu. beş ölü şurada, on beş ölü ötede, kırk ölü daha ileride..

Sağ kalanlar, göz yaşları kurumuş, felâketin azametini kanıksamış bir halde, çukurlar kazıp ölüleri üstüste gömüyorlar. Üç çocuğu, karısı, baldızı ölen bir adam gördüm.

— Ben niçin sağ kaldım Allahım. Bana garezin neydi, diye hıçkırıyordu.

Niksara gidiyorum. Dekor aynı. 1200

evli, yeşil ve çok cazib Niksar bir virane, bir harabe halinde...

Sağlam denilen evlerin ya çatısı, ya duvarı çatlamış veyahud da damları uçmuş.. Neredeyse yıkılmak üzere...

Genç kaymakam Şekib Yurdakul sağ sakal birbirine karışmış, mütemadiyen sağa sola koşuyor. Aç kalanlara, çıplaklara, yaralılara yardım için çırpıyor. Büyük Şefin buraya gelişi ise, felâkettede Niksarlılar için tarif edilmez bir şifa kaynağı oldu.

★

Kızılay köyden köye, ovidan ovaya, dağdan dağa koşuyor, doktor, ilaç, yiyecek, çadır yetiştiriyor. Turhal şeker fabrikası da en geniş bir teşkilatla yardıma

koşmuş. Neyi varsa, elinden ne geliyorsa yapıyor.

Fakat facia o kadar dehşetli ki yapılan yardım kâfi değil. Vantadaşlar, kuru, keskin ve zalim bir soğuk altındalar. Kar, yağmur altındalar. Çul, çaput, kilim, tahta parçalarını birbirine ekliyerek mesken, yuva yapmaya çalışıyorlar.

Her şeyden evvel bunları kurtarmak lâzım. Lâzım zira sağ kalanlar da hasta olup ölecekler.

Mıntakasında 3000 insanın 23 saniyede öldüğü, bir o kadarının da korkunç şekilde yaralandığı Niksarda 70 çadır ne iş görür ki...

Kaymakamlık dairesi çadırda, jandarma

(Devamı 11 inci sayfada)

İstanbulun yardımı garım milgona yaklaştı

Bugün de şehrimize kara ve deniz yollarile yüz elli yaralı getirilecek

Şehrimizde zelzele felâketzedeleri ne yapılmakta olan yardım işine dün de hararetle devam olunmuştur.

İstanbulun zelzele felâketzedelerine evvelki gün akşamına kadar yaptığı teberrü miktarı 465,020 lirayı bulmuştur. Bundan başka dün de İstanbul millî yardım komitesine davet edilen şehrin bir kısım tanınmış zenginleri 14017 lira yardım taahhüdünde bulunmuşlardır.

Dün Vilâyete gelerek yardım komi-

tesine felâketzedeler için teberrü taahhüdünde bulunanların isimleriyle teberrü ettikleri miktarı aşağıya yazıyoruz:

Sabuncuzade Mehmed Şakir ve mahdumu 2000 lira, Abdî Fuad ve şürekâsı 1000 lira, Abdî Fuad ve şürekâsı müesseseleri ameleli 132 lira, Alemdarza de Yahya şürekâsı 550 lira, Marko Toledo ve Mehmed Karı 500 lira, İstanbul kauçuk ve kâğıt fabrikası 700 lira, Suraski mahdumları 2500 lira, Abuaf Benhayn 1500 lira, Abdülkerim egulları is-

(Devamı 2 inci sayfada)

Müttefikler harbi şarka doğru genişleteceklermiş

Alman ajansının ve matbuatının haberleri

Berlin 5 — D. N. B. Alman matbuatı, bütün dikkatini, İngiltere ile Fransanın harb sahasını genişletmeye ça-

(Devamı 3 üncü sayfada)

Muradiye istasyonunda iki tren çarpıştı, bir ölü, iki yaralı var

İzmir 5 (Hususi) — Gece saat 24 de Manisanın Muradiye istasyonunda iki marsandiz treni çarpışmış, iki vagon

(Devamı 11 inci sayfada)

Enkaz altında iki çocuk dünyaya geldi

Erzincanda iki kadın taş ve tahta yığınları altında çocuklarını dünyaya getirdiler

İki tren dolusu felâketzede şehrimizde

Ankara 5 (Hususi) — Bugün öğleden sonra Erzincandan zelzele felâketine uğramış vatandaşlarla dolu iki tren muhtelif saatlerde şehrimize gelmiştir. Bu trenlerde bulunan ağır yaralı hastanelere nakledilmiş, hafif yaralı olanların pansumanları yapılmış, diğerlerine de Kızılay Ankara merkezi tarafından çorba, çay ve küçüklere süt dağıtılmıştır. Gene Kızılay gar binasının da hazırlanan bir odada felâketzedelere giyecek eşya tevzi etmiştir. Her iki tren geç vakit buradan hareket etmiştir.

Felâketzedelerin bir kısmı Eskişehirde kalacak, diğerleri İstanbul ve İzmir'e gideceklerdir. Bursaya yerleşecekler de vardır.

Bu trenlerin birinde Erzincan zelzelesinde enkaz altında kalan iki lohusa vardır ki zelzeleyi müteakib taş ve tahta yığınları altında çocuklarını dünyaya getirmişlerdir. Kendileri enkaz altından çıkarıldıkları zaman çocuklarının çok sıhhatte olduğu görülmüştür.

Yarın da Erzincandan muhtelif trenler gelecektir.

Erzincanda neler gördüm?

Adam, dördüncü mezarı kapadıktan sonra bana dönerek: "Babam, anam, karım ve çocuğum!," dedi

Ağır yaralı, kadın trene yerleştiriliyor. Yavrusu da yanında... İki de bir yüzünü öperek: "Çok acıyor mu anne? Amma ağlama! Sonra Allah baba darılır!," diyor

Yazan: Nusret Safa Coşkun

Amasyada bir caminin hali

(Yazısını 7 nci sayfamızda bulacaksınız)

Hergün

Görünen nokta,
Görünmeyen nokta

Ekrem Uşaklıgil

Bir ölüm dirim harbi karşısında-
yız. Bu dakikada muhakkak olan
sadece budur.

Garbde devleti idare eden baş kara-
rını verdi, ordu kumandanı plânını çiz-
di. Devletin ve ordunun tek bir hedefe
doğru yürüdükleri meydanda. Fakat
bu hedefe varmak için seçecekleri yol
bu dakikada hakikaten seçilmiş midir,
nereden başlayacak, nereden geçecek,
nerede nihayet bulacaktır?

Dünyanın en büyük faciasını dışarı-
dan seyreden sadece iki tarafın takib
ettiği yekdiğerine zid iki hedefi göre-
biliyor. Bildiği sadece şudur:

Almanya kazanacak olursa bütün
Avrupanın hâkimidir, sadece onun sö-
zü geçecek, onun dileği olacaktır, müt-
tefiklerin galebesi halinde ise ortadan
bugünkü şeklinde bir Almanya tama-
men silinecektir.

Fakat her iki tarafın da bu hedefe
varmak için seçecekleri yol hakikaten
seçildi mi?

Hâdiselere dışından bakan hedefi gö-
rüyor. Esasen ilân da edilmiştir, gaze-
tede okuyor, radyoda dinliyor, fakat
bu hedefe varmak için takib edilecek
yolu seçmek bahsinde bir tereddüd, bir
dalgalanma, bir kararsızlık sezer gibi-
dir.

★

Muharebenin başlangıcında Alman-
yanın Balkanlara doğru yürüyeceği
tahmin ediliyordu. Hattâ:

— Mücadele Lehistan'da başladı. Bal-
kanlarda bitecek, diyenler de vardı, o
sralarda cenubi Avrupa üzerinden bir
telâş, bir buhran, bir asabiyet dalgası-
nın geçmiş olduğu muhakkaktır. Fakat
tahmin yanlış çıktı. Alman orduları -
nın şarkı ve cenubu bırakarak garbe
döndüklerini gördük.

İstidlâl tarikle muhakeme, yolunu
değiştirdi. Alman ordularının Belçika
ile Felemenği işgal etmek üzere olduk-
ları rivayeti tahminlerin ikincisini teş-
kil eder. Fakat Belçika ile Felemenk
telâş geçirmiş, tedbir almış, hazırlık
yapmış olsalar bile şimdi sükûn için
dedirler.

İlk iki tahmin esassız çıkınca ortaya
bir üçüncüsü çıktı:

— Almanya ordusu ilkbahara kadar
tamamen veya kısmen talim görmüş
240 fırkalık bir kuvvete malik olacak-
tır. Şimdiden cephe gerisinde Majino
istihkâmlarının benzerlerini yapmış-
tır, kıt'alarını bu istihkâmlara hücum
ettirerek kale harbine alıştırmaktadır.
Harb muhakkak garb cephesinde bite-
cektir, deniliyor.

Harbde her söylenen söz propaganda
dairesinden çıkar, propaganda daire-
sinin damgasını taşıyan her sözün de bir
hedefi vardır.

Tahminin hangisi doğru idi. Doğru-
nun hangisini beklenmeyen bir yeni
hâdiseye değiştirdi, söylenemez. Belli de-
ğildir.

Cepenin bir tarafını bırakarak ö-
bürüne bakarsak orada da tahminlerin
yekdiğerini takib etmiş olduğunu gö-
rürüz.

Harbin ilk günlerinde müttefikler için
çıkartılan tek yolun İtalyadan geçtiği
söylenmişti. Derken ortaya bir Kaf-
kasya, bir Irak, bir Suriye rivayeti a-
tıldı, nihayet Almanyanın arkadan çe-
virmek için Finlandiyadan açılacak bü-
yük cepheden bahsedildi. Nihayet de
garb hududları üzerinde duruldu. Fa-
kat tahminlerin hiçbir tahakkuk et-
medi, belki istikbâlde de hiçbir tahak-
kuk etmeyecek.

Diplomatın hedefi muayyendir. Yal-
nız onu bu hedefe götüreceği olan ku-
mandan yolunu seçebildi mi? Yoksa
muhtelif yolların karşısında mütered-
did, mukabele için düşmanın harekete
geçmesini mi bekliyor?

Hâdiseleri uzaktan seyreden bel-
ki de çok haksız olarak bir tereddüd,
bir dalgalanma, bir kararsızlık devresi
seziyor. Bu dakikada muhakkak olan
tek nokta şudur:

Bir ölüm dirim harbi karşısında-
yız, bu harbi kendi istediği şekilde bitirmek
için iki taraf da azamî gayretle çalış-
yor.

Ekrem Uşaklıgil

Resimli Makale:

Dost tesiri..

Sevdiğiniz kimsenin üzerinizde yaptığı tesir, kendi
iradenizin kendi üzerinizde yapabileceği tesirden daima
fazladır. Dostluğunuzun muhitine alacağınız arkadaşları çok itina
ile seçiniz. Bilgileri, karakterleri ve temayülleri üzerinde
azamî ehemmiyetle durunuz.

SÖZ ARASINDA

Selülozdan
siperler!..

Rusya - Finlandiya harbi garib teza-
hürler arzulemektedir. Malûm olduğu
üzere Finlandiya Avrupanın başlıca kâ-
ğid müstahsil ülkesi idi. Finlandiya or-
manlarından istihsal edilen selüloz her
tarafa sevkedilir ve memleketin mühim
bir kazanç membamı teşkil ederdi. Harb
hâli dolayısıyla selüloz ihraç edilemedi-
ğinden Finlandiyalılar bu kıymetli mad-
de ile tayyare hücumlarına karşı korun-
mak için siperler yapmaktadırlar.

Kadın ve erkekler
arasındaki nisbet

Muhtelif memleketlerde bulunan ka-
dın ve erkeklerin sayıları hakkında bir
İngiliz istatistiği şu malûmatı verme-
tedir:

En fazla kadına malik olan memleket
Çindir. 1139 kadına karşı 1000 erkek var-
dır.

Sovyet Rusyada: 1103 kadına 1000 er-
kek isabet eylemektedir.

İngilterede: 1000 erkeğe mukabil 1088
kadın vardır.

Fransada: 1000 erkeğe mukabil 1071
kadın vardır.

Almanya: 1000 erkeğe 1058 kadın.

Türkiyede: 1000 erkeğe 1036 kadın is-
abet etmektedir.

Bir de kadımların az oldukları mem-
leketlere bakalım:

Birleşik Amerikada: 976 kadına 1000
erkek isabet eylemektedir.

İrlanda, Bulgaristan ve Japonyada da
kadınların miktarı azdır.

Guba Cümhuriyetinde 1000 erkeğe
mukabil 888 kadın vardır.

Aydınlıkta seyredilecek
sinema

Nihayet aydınlıkta film seyredile-
ceğiz. Japon alimleri içinde mümtaz bir
mevki işgal eden Dr. Takeo Shimiazu altı
senelik yorucu mesaiden sonra bir ek-
ran icad eylemeğe muvaffak olmuştur.
Bu ekran üzerinde aydınlıkta film göste-
rilebilecektir.

Bu keşif beynelmîlel profesörler tara-
fından tetkik edilmiş ve beğenilmiştir.
Demek bir müddet sonra sinema salon-
ları artık eskisi gibi karanlık olmayac-
tır.

Hergün bir fıkra

Perdahsız traştan
iki gün sonra

Hasis ve aynı zamanda da açığöz
bir İskoçyalı berber dükkânına girdi:

— Ben traş olacağım, perdah ta
yapılmasını isterim. Kaça olucak?

Berberle pazarlığa giriştiler. Pa-
zarlıkta anlaştilar, İskoçyalı koltuğa
oturdu. Berber yüzünü sabunladı,
traş etti, sıra perdahına gelmişti. İ-
skoçyalı hemen yerinden fırladı:

— Şimdi perdah yaptırılmak için
vaktim yok. Alacağım olsun, iki gün
sonra gelirim, o zaman bu traşın per-
dahını yaparsın

Hiçbir musiki
Aleti çalamıyan
Orkestra şefi

Notadan hiç bir şey çalamıyan bu zat
İngilterenin tanınmış orkestra şeflerin-
dendir. İsmi de Sir Kennet Clarktır.

24 lisanda mektub a an
dev'et reisi

En fazla mektub alan devlet reisi A-
merikan Cümhurresi Ruzvelttir. Dün-
yanın en uzak yerlerinden mektub al-
maktadır. Bu mektublar 24 lisan üzerin-
dir. Bunları tercüme eylemek için beyaz
sarayda büyük bir tercüme servisi var-
dır.

Harb ve
hayvanlar

Bugün harbde attan ve esterden gayri
birçok hayvanlar kullanılmaktadır.

Köpekler ve güvercinler malûm...
Çinde filler ile develer kullanılmaktadır.
Birçok devletler tahtelbahirlerinde fa-
reler bulundurmaktadırlar. Fareler çok
hassas hayvanlardır. Fareler bir kafes
içinde bulundurulurlar. Tahtelbahirin için
de hava ağurlaşmağa başladığı vakit çır-
pınmağa başlarlar. Fareler en hassas ba-
rometreden daha hassastırlar...

İngiliz gemicilerinden birçokları da
yılan bahğini kullanmaktadırlar. Bu hay-
van çok hassastır. Bilhassa kulakları çok
uzaktaki sesleri hisseder. Bahriyeliler bu
hayvanı tahtelbahirlerin civarda bulu-
nup bulunmadığını anlamak için kulla-
nırlar...

Garb cephesinde ordu
tiyatroları

Askerlerinin bütün ihtiyaçlarını dü-
şünen Fransa, garb cephesinde onları ti-
yatrodan da mahrum bırakmamak için
muhtelif karargâhlarda küçük mikyasta
truplar kurulmaktadır. Bu trupların ar-
tistlerini ordu içinde bulunan sinema, ve
tiyatro san'atkarları, kabiliyetli asker-
ler teşkil etmektedirler.

Beşizler evlerine
dönüyorlar

Kanadalı meşhur beşizler, şimdide ka-
dar yaşadıkları klinikten çıkarak, ken-
dilerinden çok daha az tanınan diğer ye-
di kardeşleriyle bir arada yaşamak üzere
kendileri evlerine döneceklerdir. Kendile-
rinin doğumunu temin eden doktorları
bu vazifeden istifa etmişlerdir. Bundan
böyle, onlara ana ve babaları bakacak
tır.

İngiliz kara ordusunun
ilk kurbanı

Garb cephesinde bulunan İngiliz or-
dusunun ilk kurbanı Thomas Priday a-
dında bir onbaşdır...

9 Kânunuevvelde vurulmuştur. O gün
Alman hatlarına doğru bir müfreze
sevkederken tam alından bir kurşun
yemiştir.

Doğduğu şehirde namına bir abide di-
kılmıştır...

İstanbulun yardımı
yarım milyona yaklaşıyor

(Baştarafı 1 inci sayfada)

mail Haydar 700 lira, mensucat limited 700
lira, Fahri Birol 1000 lira, mensucat san. al
fabrikası 1500 lira, Çiçis 300 lira, Leon Se-
merciyan 500, Haymîl inşaat şirketi 1000 lira,
Laster Zilberman, 3000 lira, Alu Vanulo ve
mahdumu 250 lira, Londrada Britiş Ame-
rican tabako şirketi Nemlizada Mitat va-
sıtasile 710 lira, dericilik limited şirketi 400
lira, İbrahimzade İbraderler 700 lira, Ka-
rakin Kuyumciyan 350 lira, Ebeyan Haça-
duryan 500 lira.

Felâketzedeler için dün de halk tarafın-
dan Kızılay şubelerine mühim miktarda eş-
ya teberrü edilmiştir. Bu eşyalar peyderpey
Sirkeçideki umumî depoya sevkedilerek am-
balaj yapılmakta ve zelzele mntakalarına
gönderilmektedir.

Dün de Giresuna kereste, giyecek vesal-
re, Amasyaya, 150 çadır, Tokada 52 balıye yü-
n battaniye, 3 balıye giyecek eşyası gönderil-
miştir.

Şehrimize getirilen yaralılar

Felâket mntakalarındaki yaralılardan bir
kısmı peyderpey şehrimize getirilmekte-
dir. Şimdiye kadar trenle şehrimize geti-
rilen yaralıların miktarı 25 i bulunmuştur.
Bunlar Haydarpaşa Nümune hastanesin-
de tedavi altına alınmışlardır. Bugün de
kara ve deniz yolla şehrimize 150 kadar ya-
ralı getirilecektir. Bu yaralılar için Hay-
darpaşa Nümune, Cerrahpaşa, Haseki, Bey-
oğlu ve Gureba hastanelerinde yerler ha-
zırlanmıştır. Yaralıların hastanelere nakli
işle Eminönü polis ve belediye sağlık teşkilâ-
tı meşgul olacaktırlar.

Rasahane h-yeti

zelzele mntakası a gitti

Zelzele mntakasında tetkiklerde bulunma-
k üzere Kandilli Rasadhanesi müdür muavini
Kemal ve memur Süreyyadan müteşekkil
bir heyet Sivasa hareket etmiştir. Bu heyet
Sivastan başlayarak zelzele mntakalarını ge-
zecek ve jeolojik tetkiklerde bulunacaktır.
Bu heyetin seyahati 15 : 20 gün kadar de-
vam edecektir. Ayrıca Üniversitenin mütehas-
sis profesörlerinden müteşekkil bir heyet
de zelzele mntakasına gönderilecektir.

Bir okuyucumuzun teberrüü

Okuyucularımızdan Lâlelide mukim Meh-
med Çakırgöz felâketzedeler namına gaze-
temize 50 lira yollamıştır. Diğer okuyucula-
rımızın teberrüleri gibi bu para da İş Ban-
kası vasıtasile Ankarada millî komite emrine
yollanacaktır.

Türk Maarif Cemiyetinin

Erzincan felâketzedelerine yardımı

Erzincanda felâkete uğrayıp anasız, baba-
sız kalmış olan Türk yavrularından okuma-
cağında olup ilk tahsilini bitirmiş veya ilk
tahsilini son sınıfına gelmiş on erkek ve on
kız çocuğunun Türk Maarif Cemiyeti tara-
fından okutulmasına ve bu suretle bun-
ların için her yıl dörder bin liranın sarfına ve
bu iş için şimdiden on bin liralık tahsisatın
ayrılmasına Türk Maarif Cemiyeti merkezi
idare heyetine karar verildiği ve bu kara-
rın millî yardım komitesi reisiğine arz e-
dildiği memnuniyetle haber alınmıştır.

Bulgar hükümetinin yardımı

Bulgar hükümeti felâketzedelere bir yar-
dım olmak üzere Kızılay emrine kereste do-
lu iki büyük vapuru limanımıza hareket et-
tirmiştir. Bulgar vapurları bugün veya ya-
rın limanımıza geleceklerdir.

Sovyet tayyareleri İsveç
üzerinde uçtular

Stokholm 5 (A.A.) — Dolayan bir
sayıya göre İsveç hududu civarında
kâin Tornea şehri üzerinden 24 Sov-
yet tayyaresi uçmuştur. Birkaç İsveç
avcı tayyaresinin derhal havalanması
üzere Sovyet tayyareleri geri dön-
müşlerdir.

Şehrimizdeki Alman
bankaları

Ankara 5 (A.A.) — Son günlerde mem-
leketimizdeki Alman bankalarının kapatıl-
ılacağına dair matbuatta haberler gö-
rülmemektedir. Mezkûr bankaların vukub-
u üzerine Müniracaatlarına nazaran bu haberle-
rin asılsız olduğu anlaşılmıştır.

TAKVİM

İKİNCİKÂNUN

Rumi sene 1355	6	Arabi sene 1353
Birincikânun 24	Resmî sene 1940	Kasım 60

CUMARTESİ

GÖNEŞ	Zilkade	İMSAK
S. D.	S. D.	S. D.
7 26	5 40	
2 81	12 45	

Öğle	İkinci	Akşam	Yatsı
S. D.	S. D.	S. D.	S. D.
12 20	14 42	13 55	18 82
7 25	9 47	12 1	13 36

İSTER İNAN, İSTER İNANMAI

Amerikadan yeni gelmiş bir otomobil meraklısı Amerika-
da fakir zengin, işçi ve rantiyer her ailenin bir otomobile ma-
lik olduğunu söylüyordu:
— Çünkü otomobil taksitle alınır, bedava gibidir, benzin
ise sudan ucuzdur, diyordu.
Bir arkadaş mukabele etti:
— Bizde otomobil pahalıdır, gümrüğü indirdik, fakat or-
taya Amerika parası tedarikinde görülen müşkülât çıktı,

fiat inecğine yükseldi, fakat benzin bizde sudan pahalı mı-
dır sanırsınız?
Suale muhatap olanlar:
— Elbette pahalıdır, dediler. Söyliyen devam etti:
— Yanlıyorsunuz, bizde benzinin litresi takriben 14 ku-
ruştur, halbuki iyi suyun litresi, şişe hesabına bakınız, ta-
mam 10 kuruşa satılır.

İSTER İNAN, İSTER İNANMAI

TELGRAF HABERLERİ

Felâketzedelere yardımlar

Cenubî Amerikada yardım komitesi kuruldu

Atınada fabrikatör Bodosaki kendi namına 1.000, fabrikası namına da 5.000 dolar verdi

Ankara 5 (A.A.) — Kahireden bildi- rildiğine göre, hareketiarz felâketzedele- rine yardım için Mısırdaki teşekkül etmiş olan komite yeniden 1000 Mısır İhran te- berrü kabul etmiştir.

Komiteye birçok da eşya gönderilmek- tedir.

Cenubî Amerikada yardım komiteleri teşekkül etti

Ankara 5 (A.A.) — Buenos-Aires elçi- liğinin bildirdiğine nazaran hareketiarz fe- lâketzedelerine yardım için cenubî A- merikada komite'ler teşekkül etmiş ve faaliyete geçmiştir.

Bodosaki 6 bin dolar verdi

Ankara 5 (A.A.) — Hareketiarz felâ- ketzedelerine yardım olmak üzere Ati- nada fabrikatör Bodosaki şahsı namına 1000 dolar ve fabrikası namına da 5000 dolar teberrü etmiştir.

Romanya Türklerinin yardımları

Bükreş 5 (A.A.) — Anadolu ajansının hususi muhabiri bildiriyor:

Romanya me'b'usan meclisi azasından Selim Abdülkerim riyaseti altında baş müftü Etem, Türk mektepleri müfettişi Zahib, avukat ve gazeteci Müstecib Bey- lerden mürekkep bir yardım heyeti teşek- kül etmiştir.

Köstenceden maada ayrıca dört san- cak dahilinde de bu merkezî komiteden maada muavin komiteler de tesis edil- miştir.

Diğer taraftan bütün Rumen gazetele- ri istisnasız olarak Anadolu felâketi ile

yakından alakadar bulunmakta, büyük felâket etrafında sütunlarında geniş taf- silât vermekte ve büyük acılarımızı pay- laşmaktadırlar.

Japonların yardımı

Ankara 5 (A.A.) — Japon sefaretî erkânı ile Türkiyede yaşayan Japon kolonisi namına felâketzedelere bir yar- dım olmak üzere bugün Japon sefate- ri tarafından 1000 lira tevdi edilmiş- tir.

Norveç maslahatgüzarının teberrüü
Ankara 5 (A.A.) — Norveç masla- hatgüzarı, bugün, zelzele felâketzede- lerine bir yardım olarak şahsı namına yüz lira teberrü etmiştir.

Yugoslavyanın yardımı

Belgrad 5 (A.A.) — Yugoslavya hü- kümeti, Türkiyedeki zelzele felâket- zedelerine yardım olmak üzere 3 mil- yon dinar kıymetinde inşaat malzeme- si teberrüüne karar vermiştir.

Ankara Hukuk Fakültesinin

Ankara 5 (A.A.) — Hukuk Fakültesi profesör ve talebeleri hareketiarz fe- lâketzedelerine ilk yardım olmak üzere aralarında topladıkları 736 lirayı Kızılay merkezine yatırmışlardır.

Bundan başka talebeler kendi ara- larında 350 parçası mekteb idaresi ta- rafından leyli talebelere verilen yeni fanilalar olmak üzere 622 parça eşya toplamış ve bunları Kızılaya vermişler- dir.

Almanya ile Rusya arasında askerî bir ittifak yapılacağı

Londra 5 (A.A.) — Daily Te'graph gazetesinin Kopenhag muhabirinin Ber- lindeki emin bitaraf kaynaklardan öğ- rendiğine göre, Molotofun yakında Ber- line yapacağı ziyaretin Almanya ile Rus- ya arasında bir askerî ittifak akdine ve- sile olması muhtemeldir.

Bu hususta, nasyonal sosyalist parti- sinde ihtilâf vardır. Von Ribbentrop yak- nınları arasında söylenildiğine göre, İskandinavya memleket'leri tarikle Fin- lândiyaya yardım gitmesine Almanya mâni olduğu takdirde, Rusya buna mu- kabil Hindistan hududunda şaşırtma ha- reketleri yapacak ve şimdiye kadar gön- derdiğinden daha fala harb levazımı sev- kedecektir.

Moskovanın Türkiyeye yapmak ol- duğu avanslar dahi Rusyanın Karade- nizde cephe gerisini himaye etmek iste- diğini gösterir.

Almanya ile Rusya arasında böyle bir şey yapılması projesi von Ribbentropun takib etmekte olduğu günlük siyasete muarız olan Alman mehafilinde büyük bir endişe uyandırmıştır.

Alman hududu 5 (A.A.) — Havas: Molotofun yakında Berline gideceği hakkındaki rivayetler hakkında D. N. B. ajansı Sovyet nazırının böyle bir niyetin- den haberdar olmadığını bildirmektedir.

İngiliz işçi partisi liderinin Alman milletine hitabesi

Londra 5 (Hususi) — İşçi muhalefet partisi lideri binbaşı Atli, bu akşam ra- dyoda Alman halkına hitaben bir nutuk söylemiştir.

Atli, ezümle demiştir ki:
— İnsanlığın terakki ve rafahı için Alman milletle teşriki mesaiye hazırız.

Biz İngilizler için, en kıymetli şey hür- riyettir. Bundan asla vazgeçmeyiz. Me- selâ biz büyüklerimizi serbestçe tenkid edebilir. Bu tenkid Çemberlayn, Halifaks veya herhangi bir nazır maruz kalabilir.

Siz, Almanyada böyle bir harekette bulunabilir misiniz? Niçin bulunamaz- mız? Çünkü hür değilsiniz. Diktatörlük rejimi altında yaşıyorsunuz.

Siz Almanlar hürriyetinizi kaybetmiş- sinizdir. Bunu tekrar elde etmeniz için size yardım edeceğiz.»

Müttefikler harbi şarka doğru genişleteceklermiş

(Baştarafı 1 inci sayfada)

İşmak teşebbüslerine hasretmekte de- vam ediyor.

Bu meyanda, gazeteler, Yakınşark ve Hindistanın başlıca şehirlerinden ve gar- bî Asyada İngiliz - Fransız askerlerinin tahşidatı yapıldığından bahsi olan haberleri mevzuabahs etmektedir.

Diğer taraftan aynı gazeteler, Finlân- diyaya Fransız askerî ve Karadenize Ak- denizdeki Fransız filosuna mensub gemi- lerden gönderilmesi için Fransız matbu- atı tarafından ileri sürülen fikirleri tebarüz ettirmektedirler.

Lokal Anzeiger gazetesi, garb devlet- lerinin, Sovyet Rusyadan dolayı garbî Asya devletlerini tehdide maruz gös- termeye çalıştıklarını ve bunu da, şarkı kendi projelerine ortak etmek maksadile yaptıklarını yazmaktadır. Bu gazete, ya- zısına şöyle devam ediyor:

Sevki tasavvur edilen ve İngiliz - Fran- sız efradından başka Türk kitaatını da ihtiva edecek olan ordular, Kafkasya - daki mevhum Sovyet tehdidini önlemeye memur olacak, fakat hakikatte, müt- tefikler tarafından, uzun zamandanberi hazırlanmış bir taarruzu icraya hizmet edecektir. Esasen, bir aydanberi İngiliz- ler, Sovyet tahşidatına dair yalan ha- berler nesrederek küçük Asyaya ve yak- nın devletlere korku salmaya çalışıyor- lar. (A.A.)

İstanbul 5 (A.A.) — D. N. B. ajansı bildiriyor:

Fransız erkânıharbiye generali Ar- banneau ile iki İngiliz erkânıharbiye sü- bayi, askerî erkânla görüşmek üzere An- karaya gelmişlerdir.

Dicle nehri 6 metre yükseldi, bir kısım arazi sular altında kaldı

Diyarbakır 5 — Yağan sürekli yağmur- ların ve eriyen karların tesirile Dicle ne- ri altı metre kadar yükselerek Kavis kö- yü arazisi tamamen ve Esfel bahçeleri - nin mühim bir kısmı sular altında kal- mıştır.

Çarğı köprüsü tikanarak Mardin - Di- yarbakır şosesini su istilâ etmiştir.

Diclenin feyezani telgrafla Irak hükü- metine haber verilmiştir. Batmansuyu ü- zerindeki tren köprüsünün dördüncü aya- ғында çalışmakta olan ameleden kırk ikisi suların ani hücumile bir adada mahsur kal- mışlardır. Bunlara keleklerle erzak gön- derilmiştir. Kurtarılmalarına çalışılmak- tadır.

Bişeri yolu üzerinde Çatman geçidinde kayık işlemeze hale gelmiştir. Kayıklarlar- la diğer bir adada mahsur kalmışlardır. Yüzme bilenler suya atılarak kendilerini muhakkak ölümden kurtarmışlar, diğer lerinin de kurtarılmasına çalışılmakta- dır.

Dicleye yakın Bismil kazasının Çay mahallesi feyezana maruz kaldığından hendekler açılmış ve kum yığınlarile sedler vücade getirilmiş ve imdad dev - riyeleri hazırlanmış, bazı evler tahliye ettirilmiştir. Nüfusça ve malca ziyat ol- maması için vilâyetçe gereken tedbirler alınmış ve alâkadarlara emirler veril- miştir. Şimdiye kadar bir gûna ziyat yoktur. Batman çayı üzerindeki direkler kâmilen yıkıldığından Diyarbakır - Bi- şeri arasındaki telefon muhaberesi kesil- miştir. (A.A.)

Merzifonda

Merzifon 5 (A.A.) — Dün kazamız içinde husu'e gelen seylâb Ali Ceritin un fabrikasından 800 torba un götürmüştür. Kaza halkı heyecan içindedir.

Adapazarında

Adapazarı 5 (Hususi) — Sakarya ve Muduru nehirleri yataklarına çekildi- ler.

Finler Kızıl askerleri teslim olmağa davet ediyorlar

Helsinki 5 (A.A.) — Bugünkü Fin - lândiya tebliğinde, Kareli berzahında bir tek Sovyet taarruzu yapıldığı ha- ber verilmektedir. Ladoga gölünün şî- malinde, iki Sovyet bölüğü bir Fin - lândiya mevziine taarruz etmiş ve 150 nefer zayıt vererek püskürtülmüş- tür. Suamosalmide kuvvetli bir Sov- yet müfrezesi imha edilmiştir. Juntu- rauta mintakasında müsademeler de- vam ediyor.

Finler Sovyet topraklarında

Helsinki 5 (A.A.) — Havas ajansı bildiriyor:

Finlândiya müfrezeleri, bazı nokta- larda Sovyet arazisinin hayli içeri- line kadar sokularak ve Kızıl kitaatı kusatarak uzak şimalde düşmanı hır- palamağa devam etmektedir.

Finlerin beyannameleri

Stokholm 5 (A.A.) — Finlândiya tayyareleri Sovyet hatları üzerine Kızıl askerleri teslim olmağa davet eden beyannameler atıyorlar.

İsveç «Dagens Nyheter» gazetesi bu beyannamelerin bir fotoğrafını nesret- mektedir. Bu beyannamelerde Sovyet esirlerine ne kadar iyi muamele edildi- ğini gösterir resimler de vardır.

Amerikanın nakdi yardımı

Nevyork 5 (A.A.) — Amerika yar- dım teşekkülü Finlândiyaya şimdiye kadar 583.000 dolar göndermiştir.

Yeni Belçika kabinesi

Briksel 5 A.A.) — Belçika kabinesi istifa etmiştir. Pierlot tekrar yeni kabi- neyi teşkile memur edilmiştir. Yeni ka- binede nazırların sayısı on sekizden on- dörde indirilecektir.

Sabahın Sabaha

İhtilâfın Balkanlara yayılması tehlikesi karşısında

Londra 5 (A.A.) — News Chronicle gazetesi, ihtilâfın Balkanlara yayılması tehlikesini kaydederek, Romada dönen bir şayiaya göre, Kont Ciano, Czaky ve bir Alman mümessili arasında İtalyada bir üçler görüşmesinin cereyan etmesi muhtemel olduğunu bildirmektedir.

Venedik 5 — Macaristan hariciye nazırı Kont Csaky, bu sabah hususi trenle buraya gelmiştir.

Yarın Kont Ciano da Venediğe gelerek iki nazır arasında görüşmeler yapılacaktır. Görüşme'erin, Tuna havzası ile Bal- kanları alakadar eden meselelere müte- allik olacağı anlaşılmaktadır.

Mülâkatın ehemmiyeti

Roma 5 (A.A.) — Tribuna gazetesi, Kont Ciano ile Kont Csaky arasında ya- pılacak müzakerelerin büyük bir ehem- miyeti haiz olduğunu, çünkü bu müza- kereler esnasında bi'hassa Macaristan ile mücavir memleketler arasındaki muna- sebetlerin mevzuabahs olacağını yaz- maktadır.

Venedik müzakereleri Avrupahlık vas- fını muhtemel tehdidlere karşı müdafaa edecek olan mintaka için pek müessir ol- lacaktır.

İtalya kadar Amerika İngiltere ve Fransa'ya 2.000 tayyare teslim edecek

Nevyork 5 (A.A.) — Binbaşı Aliot, «Life» mecmuasında yazdığı bir maka- lede, Amerikan İngiltere ve Fransaya ö- nümüzdeki ilkbaharda teslim edilecek üzere 2010 tayyare inşa edeceğini ve 1940 senesi sonuna kadar bundan başka gene İngiltere ve Fransaya Amerika tarafın- dan 3300 tayyare gönderileceğini bildir- mektedir.

Facia edebiyatı

Artık facia sahnelerini teşhir ve tasvir müsabakasına nihayet versek iyi olacak. Yüreğlerimiz kâfi derecede acıdı. Gözlerimiz kana kana ağladı. Vazifemizin ağı- lamak ve ağılatmak olmadığı aşikârdır. Felâket sahasına giden meslek arkadaş- larımızdan rica ederim. Artık bu facia edebiyatına nihayet versinler. Foto muha- birerimiz objektiflerini felâket kurbanlarının yığın yığın cesedleri üzerine çevir- mekten vazgeçsinler. Asil Türk milletli acı ve çetin imtihanlardan geçmiştir. His- lerini tahrik etmeğe lüzum yoktur. Bu a heycana düşmeden büyük tehlikelere kar- şı cephe almasını bilen insanlarız. Başta Cümhurreisimiz olduğu ha,de saçı bitme- miş yavrularımıza kadar bütün varımızla onlarla beraberiz. Türk birliği bu elim hâdise ile tam cevherini göstermiştir.

Kalemimiz ve objektiflerimizle felâket görenlerin iztrabını dindirmek imkânı varsa bu herhalde onların elim vaziyetlerini göstermek şeklinde olmayacaktır. Facia sahnelerini heyecanlı bir senaryo haline getirmekte ne mana var. Türk va- tanından bir felâket sağnağı geçmiştir. Kinsevin merhametini gıcıklaamağa ihtî- yacımız yoktur. Dünya rasadhanelerinin sismografalarını parçalayan tabiat bâdi- sesindeki dehşeti bütün cihan anlamıştır. Ve Cümhurreisimiz felâket sahasından bütün dünyaya yaptığı beyanat ile hem vaziyeti anlatmış hem de bu harabelerin milli kudretle çok geçmeden mamur olacağını söyleyerek gösterilen atâka ve yar- dımlara teşekkür etmiştir.

Şu halde artık enkaz, cesed ve ölümden çatılmış bu coşkun facia edebiyatına devam etmekte mana yoktur. Vazifemizin sadece elimizden gelen maddî yardımı yapmaktan ibaret olduğunu bilerek beühude heyecana kapılmıyalım ve lüzumsuz heyecan uyandırmamağa çalışmalıyız. Büyük Türk milletini müesses bir vakar ve a- salet halinde dimdik ayakta ve kudretli Sefinin arkasında, vazifesinin başındadır. Bütün vüzuhu ile canlandırılması lazım bir levha varsa ancak bu o'abilir!

Buhan Cahid

İngiliz kabinesinde uç Nazır değişti

Londra 6 (Hususi) — İngiliz kabi- nesinde bazı değişiklikler olmuştur. Harbiye Nazırı Hor Belişa istifa etmiş ve yerine Ticaret Nazırı Oliver Stanly getirilmiştir.

Münhal kalan Ticaret Nazırlığına da Sir Andrew Duncan tayin edilmiştir. Diğer taraftan İstihbarat Nazırı Lord Makmilanın yerine de Sir Con Rit getirilmiştir.

Başvekil Çemberlayn ile Harbiye Nazırı Hor Belişa arasında teati edilen mektublardan anlaşılacağına göre, nazı- rın istifası herhangi bir ihtilâftan ileri gelmemiştir.

Romanya Kralı Rus hududunda

Bükreş 5 (A.A.) — Kral Karol, ya- nında başvekil Tataresko olduğu hal - de dün akşam Cernauti ve Chisinau'a hareket etmiştir. Kral her sene kral- lar gününde mutad olan merasimde ha- zır bulunacaktır.

Bu seyahat, Kralın son haftalar zar- fında muhtelif cephelere yaptığı zi- yaretler serisini tamamlamaktadır. Kral, Noel şenliklerini Macar hudu - dundaki Oradea Mare'de ve yılbaşını da Romanyanın harb limanı ve bir Dobrice şehri olan Köstencede geçir- dikten sonra şimdi de halen Sovyet hududu olan eski Polonya hududunda Cernauti'ye ve Besarabyaya gitmekte- dir. Kral bu iki mevkiye nutuklar söy- lyecektir.

Balkan antantı Konseyi

Berne 5 (A.A.) — Havas ajansı bildi- riyor:

Romanya hariciye nazırı Gafenko ve Balkan Antantı reisi Balkan Antan- tını 8 Şubatta Belgradda içtimaa davet etmiştir.

National Zeitung gazetesinin Roman yadaki muhabiri, Yugoslavya tarafından Türkiyeye hakkında ileri sürülen itirazın İtalyanın nüfuzu ile bertaraf edildiğini haber vermektedir.

Adana kurtuluş bayramını kutluladı

Adana 5 (Hususi) — Adananın kur- tuluş bayramı bugün haflık coşkun tezahüratle kutlandı. Tarihi Çukuro- va bayrağı kuleye çekildikten sonra Atatürk anıtına çelenkler konmuş, Cümhuriyet meydanında müteaddid söylevler verilmiş, büyük bir geçid res- mi yapılmıştır. Belediye tarafından bir resmi kabul tertib edilmiştir. Gece Millî Mücadele kahramanları şerefine bir ziyafet verilmiş ve Halkevinde mü samere tertib edilmiştir.

Ceyhan 5 (Hususi) — Ceyhanın kur- tuluşunun 18 inci yıldönümü bugün binlerce halkın coşkun tezahüratı ara- sında kutlanılmıştır. Merasim parlak olmuş, köylülere ziyafet verilmiştir. Gece fener alayı tertib edilmiştir.

Türk - İngiliz Ticareti

Londra 5 (A.A.) — Reuter: Türkiye ile İn- giltere arasında ticarî münasebetleri düzelt- mek üzere cereyan eden müzakereler iler- lemekte ve bu müzakeratın muvaffakiyete ulaşacağı ümid edilmektedir.

Türk - İngiliz ticaret rejimi dolayısıyla, İn- giliz ihracat tacirlerinin, mal bedellerini bazan çok büyük taahhüderle alabildikleri itiraf edilmekle beraber takas hükümlerini tadil suretile ticaret için yeni bir esas bu- lunmasına intizar olunmaktadır. Bu suretle vaziyet hissedilir derecede düzelecektir. Tür- kiyenin, İngiliz ihracat bedellerini tediyede gösterdiği taahhür, iki memleket arasındaki ticaret müvazenesinin, İngilterenin çok le- hinde olmasından ileri geliyordu. Fakat, İn- gilterenin, Türk mallarını daha fazla mik- tarda satın almak suretile, vaziyete bir ha- fiflik vereceği ümid olunmaktadır. Bu iti- barla, Türk ithalât tacirlerinin, halen İn- giliz lirası için verdikleri yüzde 60 primin, İn- giltere tarafından Türk emtiası satın alın- dıkça, çok azalacağı tahmin olunabilir. Şu sırada Londrada cereyan etmekte olan gö- rüşmeler, çok muhtemeldir ki bu neticeyi ve- recektir.

İstanbul 5 (A.A.) — Havas ajansı bildi- riyor:

İngiliz - Fransız - Türk İktisadi anlaşma- larının akdinden sonra halen Fransada bu lunan Türk heyeti, Bulgar hükümetinin da- veti üzerine, Sofyadan geçerek Ankaraya dö- necektir.

Bazı mehafil bu ziyaretin, Türk - Bulgar münasebetleri üzerinde iyi tesirleri olacağı mütaleasındadırlar.

Şehir Haberleri

Döviz kaçakçılığı yapan bir banker yakalandı

Banker uzun bir müddet içinde bir kaç milyon liralık kaçakçılık yaptığını itiraf etti

İstanbul emniyet müdürlüğü dün uzun müddettenberi döviz kaçakçılığı yapan bir müesseseyi meydana çıkarmıştır.

Şehrimizde ötedenberi mühim bir sermaye ile iş yapan Rafail Yahni müessesesinin enebî memleketlere giden eş-hasla sıkı bir temas halinde bulunduğunu tesbit eden zabıta bu müesseseyi daimî bir tarassud altında bulundurmıştır.

Buna rağmen uzun müddet için mahiyetini aydınlatacak bir delil elde edilememiş ve bu sebeple müessese hakkında takibata geçilememiştir. Maamafih zabıta müessesenin Türk parasının kıymetini koruma kanunlarına aykırı hareketlere tevessül etmekte olduğunu tesbit etmiştir.

Nihayet Hicaza giden bir kadının giderken bu müessese ile temas ettiği görülmüş ve avdetinde Fatma adındaki bu kadının malûmatına müracaat edilmiştir.

Şehrimizdeki büyük bir eczane sahibinin validesi olan Fatmanın verdiği malûmat şayanı dikkat görülmüş, kendisine Rafail müessesesinin Hicaza giderken İskenderiyede bir Yahudi müessesesinden alınmak üzere bin liralık bir kredi açtığı ve mukabilinde buradaki paraları aldığı anlaşılmıştır. Bu malûmat üzerine tahkikat derinleştirilerek Bayan Fatmanın fidesine müracaat edilmiş, o da avukatı vasıtasıyla bu müessese ile temas geçtiğini söylemiştir.

Zabıta tahkikatı banker Rafail Yahni müessesesinin çok mühim miktarda döviz kaçakçılığı yaptığı neticesine varmış olduğundan müessesenin faaliyetini önlemek zaruret halini almış ve bu maksadını temin için de bir cürmü meşhud tertib edilmiştir.

Dün zabıtanın malûmatı tahtında eczane sahibi bu müesseseye telefon etmiş ve görüşmek üzere bankerî eczanesine çağırılmıştır.

Bir müddet sonra banker gelmiş, müessese sahibi Hicaz seyahatinde validesine gösterdiği kolaylıktan bahsederek kendisinin Parise gitmekte olduğunu ve gene evvelki şekilde bir yardımına lüzum hasıl olduğunu söylemiştir. Yeni bir iş ümidile banker bu teklifi büyük bir memnuniyetle kabul etmiş ve kendisinden 1000 lira almıştır. Rafail Yahni bu para mukabilinde Pariste münasebette bulunduğu müesseseden 12800 Fransız frangı alabileceğini bildiren ekzaneden ayrılmak istemiştir.

Fakat bu sırada bütün görüşmeleri saklandıkları büronun dolablarından dinlemekte olan zabıta memurları meydana çıkarak Rafaili önlemişler ve üzerini arıyarak evvelce numaraları tesbit edilmiş olan bin lirayı üzerinde bulmuşlardır.

Bu suretle cürmü meşhud tamamlanmış, bu para ve görüşme esasında Rafailin el yazısı ile bir kâğıd üzerine yaptığı hesaplar suç delilini teşkil etmiştir. Rafail bilâhare emniyet müdürlüğüne sevk edilerek sorgusu yapılmıştır. Banker suçunu tamamen itiraf etmiş, fazla olarak uzun zamandanberi bu şekilde muamele yaptığını ve birkaç milyon lira miktarında döviz kaçakçılığını başardığını ilâve etmiştir.

Zabıta tahkikatı derinleştirmekte ve Rafailin suç ortaklarını tesbit ile meşgul bulunmaktadır.

Bir duvar bir evin üstüne yıkıldı ve evi çökertti

Küçükpazarda Kantarcılar mahallesinde Mutasarrıf sokağında bir arsınun on beş metre yükseklikteki duvarı son günlerde yağın yağmurlardan dolayı dün saat 17 de birdenbire yıkılmıştır.

Yıkılan duvarın enkazı alt yanında iki katlı bir evin üzerine devrilmiş, ahşap ve eski olan bu binayı da anide çökertmiştir. Binanın çökmesi evde bulunan Fahriye adındaki bir kadınla 5 ve 7 yaşındaki iki çocuğu enkaz altında kalmış ve gürültüye koşan komşular derhal vaziyeti itfaiyeye bildirmişlerdir.

Fatih itfaiye grubu derhal hâdiseye mahalline gelerek enkazı kaldırmaya başlamış, kısa bir müddet zarfında Fahriyeyi ve çocuklarını kurtarmıştır.

Kurtarılan iki çocuğa da hiç bir şey olmamış, yalnız Fahriye vücudünün muhtelif yerlerinden hafif surette yaralanmıştır. Yaralı kadın Haseki hastanesine kaldırılmış, zabıta tahkikata başlamıştır.

Ekmek mütahassısı ekmek imalâtını gayri sihhî buldu

Şehrimizde bir ekmek fabrikası kurmak üzere belediyeye müracaat eden ve birkaç gündenberi ekmek imal eden müesseselerde tetkikat yapan İngiliz Telkman müessesesi mümessili M. John dün Ankara'ya gitmiştir. İngiliz mümessili Ankara'da Ankara belediyesi için hazırladığı bir raporla belediyeye bildirmiştir. M. John bu raporunda Avrupa şehirlerindeki otomatik asri fırınlarla bizim fırınlarımızın tasarruf ve temizlik bakımından mukayeselerini yapmış ve Avrupa'nın hiç bir şehrinde İstanbuldaki gibi gayri sihhî bir şekilde ekmek imal edilmediğini tebarüz ettirmiştir. İngiliz mümessili İstanbul'da kurulacak ekmek fabrikasına aid tekliflerini birkaç ay içinde mufassal bir şekilde belediyeye bildireceğini söylemiştir.

Askerlik işleri:

Askerlik yapmayan topçu sınıfı çağınıyor

Eminönü Askerlik Şubesinde; Şimdiye kadar askerlik yapmamış (316 İla 335) doğumlu topçu sınıfına mensub ceza- li, cezasız ve bakayada kalmış erat askere sevk edileceklerdir. Bu eratin hiç vakit geçirmiyerek şubeye müracaat etmeleri ilân olunur.

TIYATROLAR

Şehir Tiyatrosu Tepebaşı dram kısmında akşam saat 20,30 da

Hayat Bir Rüya'dır

İstiklal caddesi komedi kısmında

Gündüz saat 14 te

Çocuk Oyunu

akşam saat 20,30 da

Sözün Kısa

Halk Opereti

Bu akşam ve Pazar matine 16 da

operet

Ayrıca: Zozo Dalmas tarafından şarkılar

Mahkemelerde

Dolmabahçe izdihamı hâdisesinin muhakemesi

Dün eski İstanbul valisi ve diğer bazı şahidler dinlendi, istinabe evrakı İzmit ağır cezasına gönderilecek

İzmit ağırceza mahkemesinde görülen Dolmabahçe izdiham hâdisesinin İstanbul'da bulunan şahidlerinin son kısmının da 2 nci aşırceza da dün dinlenmelerine devam edilmiştir.

Dünkü celsede ilk olarak, facia esnasında 16 yaşında bir kızını kaybeden Raufi Manyasın refikası Lâhika Manyas ile, kızı Fûrun Manyas dinlenilmiştir.

Her iki şahid de, hâdisenin, sarayın giriş kapısının bir ara kapatılarak, açılması ve alâkadarların kâfi derecede tedbir almamaları yüzünden vukua geldiğini söylemişlerdir.

Müteakiben dinlenen şahid Nesime Bökel de, vak'a gecesini Atatürkün nâşını ziyareti için saraya gittiğini söyledikten sonra, şahadetinde diğer iki şahide yakın ifade vermiştir.

Sıra, eski vali Muhittin Üstündağın dinlenilmesine gelmiş, eski vali mahkemedeki hâlasatları söylemiştir:

— Müessif hâdisenin cereyanı sırasında sarayda değildim. Yalnız ben, kolordu kumandanı ve emniyet müdürü Salih Kılıçtan mürekkep bir komisyon teşkil etmiş ve halkın Atatürkü ihtiram ziyareti için lazım gelen tedbirleri almıştık. Bu tedbirlerden alınan neticeler iyi ve noksansızdı.

Belediye ve vilâyete daha yakın ve merkezi olması dolayısıyla, hâdiseye vukua

geldiği günlerde, Partide çalışıyordum. Hâdiseye gecesini, refikamın hastalandığını telefon ettiler. Partiden çıktım. Çıktıktan sonra saraya da uğruyarak, vaziyeti teftiş ettim. Sonra Şişliye gittim ve hâdiseye berrini orada aldım.

Facianın noksan veya hatalı tedbirlerden doğduğunu zannetmiyorum. Hâdiseye, halkın heyecanı ve izdihamı dolayısıyla içtınabı gayri kabil bir vaziyette doğmuştur.

Facia emniyet müdürü Salih Kılıç ve müdür muavini Kâmrânın tedbirleri hakikî olduğunu kabule vicdanım müsâhib değildir.

Üstündağ bu gibi fevkalâde ahvâle böyle hâdiseler olabileceğini söyleyebilir. Başka memleketlerden misaller zikretmişimdir.

Giriş kapısının kapanıp, kapanmaması keyfiyeti etrafında da:

— Geçen celsede emniyet santral memuru benim böyle bir emir verdiğini söylemiş. Bundan, kat'iyyen haberim yoktur. Ben hâdiseyi Şişlide öğrendim. Santral memurundan bu hususta telefonla malûmat istediğim sırada, facia olup bitmişti, demiştir.

Muhittin Üstündağdan sonra, halen İstanbul emniyet müdür muavini vekili (Devamı 10 uncu sayfada)

Buğday ihrac fiyatları

Buğday ihracatçıları icra komitesi yaptığı bir toplantıda dış piyasalara ihrac edilecek buğdaylarımızın da ihrac fiyatlarını tesbit etmiştir.

Bu karar bütün hububat ihracatçılarına bildirilmiştir.

75-76 hektolitrel ve 4-5 çavdarlı, yüzde 8 analizi Anadolu sert ve yumuşak buğdayların fob fiyatı altı buçuk kuruştur.

Aynı evsafıta azami yüzde 117 tohumlu cenub mıntakaları sertleri fob altı kuruş on para, İzmir, Antalya, Samsun ve havalisi buğdayları 6 kuruştur.

Dün İtalya ve Belçikadan 5,25 kuruştan arpa ve Fransadan çavdar için mühim talepler yapılmıştır.

Ihracatçıları ihrac iskelelerinde stoklar yapmakla meşguldürler. Önümüzdeki haftalar içinde mühim miktarda hububat ihracına başlanacağı kuvvetle tahmin edilmektedir.

Hububat piyasasındaki canlılığın aksine olarak zahire fiyatlarında gevşeklik başlamıştır. 12 kuruştan tedricen 18 kuruşa kadar yükselen sıra tombul fasulye fiyatlarında dün birdenbire 1,5-2 kuruş arasında bir düşüklük olmuştur.

Bunun son haftalar içinde mühim fasulye alıcısı olan Fransanın Brezilyadan mal almağa başlamasından ileri geldiği söylenmektedir. Gene bir iki gün içinde pirinç piyasada da gevşemiş ve fiyatlar düşmüştür. Bu düşüklük azalan mevrudatın birdenbire artmasından ileri gelmiştir. 29,5 kuruşa satılan makineli Tosya malları 27 kuruştan müşterî bulamamaktadır.

Yarın Tayyare modelcilik müsabakaları yapılacak

Gececek Pazar günü Yeşilköyde tayyare modelcilik müsabakaları yapılacaktır. Bu müsabakalarda 100 e yakın tayyare modeli uçurulacak ve muallim mektebi talebeleri bu uçuşları takib edeceklerdir. Şehrimizde ki bu müsabakadan başka yakında Adana, Bursa, İzmirde de modelcilik müsabakaları yapılacaktır. Ayrıca 19 Mayıs gençlik bayramında Ankara'da yüzlerce tayyare modelinin iştirak edeceği bir müsabaka açılacaktır.

TEŞEKKÜR

Sevgili büyük babamız Korgeneral İHSAN BALKIR'ı ebediyen kaybetmemiz dolayısıyla gerek cenazesinde bulunup ve gerekse mektub ve telgrafla acılarımıza iştirak eden ak-raba ve dostlarımızı diğer sayın zevata ayrı ayrı teşekkürle tevessürümün mâni olduğundan bu şükran borcumuzu sayın gazetede Gülhane hastanesi direktörü General dostu SÜREYYA'dan babamızın tedavisinde gösterdiği yüksek ihtimam ve onun en son vazifelerine kadar candan alakalarından dolayı sonsuz minnettarlığımızın kabulünü rica ediyoruz.

TORUNLARI

CELÂL BALKIR - İHSAN BALKIR

Dün otomobil kazasında iki kişi yaralandı

Dün şehrimizde iki otomobil kazası olmuş, iki kişi yaralanmıştır.

BeYOğlunda Şehidmuhtar caddesinde 22 sayılı evde oturan Leon dün, Sirkeci'den geçen Aksarayda Kemalpaşa caddesinde oturan şoför Hasanın idaresindeki 1543 sayılı otomobilin çarpmasıyla yaralanmıştır. Yaralı tedavi altına alınmış, şoför hakkında takibata başlanmıştır.

İkinci kaza da Aksarayda olmuştur.

Aksarayda Millet caddesinde berberlik yapan 14 yaşlarında Mehmed dün, dükkândan caddeye çıktığı sırada Yusufpaşadan Aksaraya gelmekte olan şoför Hüseyinin idaresindeki 1957 sayılı otomobilin sademesine maruz kalarak yaralanmıştır. Yaralı hastaneye kaldırılmış, kazaya sebep olan şoför yakalanmıştır.

Deniz işleri:

Üç vapur ithalât eşyası geldi

Dün ilmanımıza üç ecnebi vapur gelmiş, mühim miktarda ithalât eşyası getirmiştir.

Bunlardan İtalyan bandıralı Çita di Bari, vapura elektrik malzemesi, boya ve fırça, makineler, aksamlar, esans, kimyevi ecza, cam eşya, kayak ve baston, radyo ve pamuklu mensucat, demir eşya, izolant çim ento, boya ve vernik, lastik eşya, panjur ve manken, muşamba, rayon iplik, pamuk ipliği, mantar eşya, kâğıd eşya, makada, bakır eşya, teneke levha, kimyevi ecza; reçine; cam eşya, yün mensucat, gene İtalyan bandıralı Assirya vapuru, asfalt, sud fostik, telefon aleti, naftalin, kâğıd, makara, Yunan bandıralı Argo vapuru cam ve kimyevi gübre getirmiştir.

Bundan başka Namazgâh, Sendilber ve Hüdaverdi Türk motorleri de Bulgaristan'dan 159,400 kilo odun getirmişlerdir.

Fabrika ve havuzlara ortamekteb mezunları alınacak

Devlet Denizyolları İdaresi, orta mekteb mezunları arasında bir müsabaka imtihanı açmağa karar vermiştir. İmtihana iştirak edip muvaffak olanlar fabrika ve havuzlarda bir müddet ameli ve nazari staj yapacaklar bundan sonra amelenin başına geçirilerek işin muntazam bir seyir takibi etmesini temin etmek üzere nezaret edeceklerdir.

Sahte pasaportla gelen bir Alman ailesi hudud haricine çıkarılacak

Viyana konsolosluğumuzun taklid edilmiş mühürle, pasaportuna sahte vize olarak memleketimize gelen ve bu hareketi zabıtaca tesbit edilen Görenberg adında bir Alman ve ailesi efradı alâkadar mahkemenin istihsal olunan karar üzerine bugün Emniyet Müdürlüğü marifetile hudud haricine çıkarılmıştır.

BUGÜN
İPEK TÜRKÇE SÖZLÜ
Sinemasında

ŞERLOK HOLMES
(BASKER VİLLER'in KÖPEĞİ)

Aşk - HEYECAN - DEHŞET ve BÜYÜK MACERALAR FILMİ
Baş rollerde: RICHARD GRÈNE - BAZİL RATBON - WENY BARIE
Filme ilâve olarak: FOKS DÜNYA HAVADISLERİ ve

GRAF SPE

Zirhissınm yaralı olarak Montevidoya gelişi ve KUMANDANIN öntünde yapılan cenaze merasimi

Bugün saat 1 ve 2.30 da tenzilâtli matine vardır. Diğer seanslar 4.30 - 6.30 ve 9 da

Bu Hafta **TAKSİM** Sinemasında gösterilmekte olan

TAŞ PARÇASI

Şimdiye kadar Türkiye'de yapılan filmlerin en mükemmelidir. 30.000 kişinin büyük bir alâka ile seyrettiği bu filmi görmek için bu son günlerden istifade ediniz.

İlâveten: EKLER JURNAL son dünya haberleri ve GRAF von SPEE ile İngiliz Kruvazörleri arasında deniz muharebeleri Bugün 1 ve 2.30 da tenzilâtli matine

Bugün **SARAY** Sinemasında

MAURICE CHEVALIER

MARIE DEA - ERIC v. STROHEIM ve PIERRE RENOIR ile beraber çevirdiği ve emsalsiz güzelliği ve mükemmeliyetiyle bütün şehir halkı tarafından alkışlanmaya layık

TUZAK

Filminde sarkı söylüyor ve zaferden zafere koşuyor. İlâveten: FOKS JURNAL en son harb ve dünya havadisleri ve **GRAF von SPEE** hadisesi Bugün saat 1 ve 2.30 da tenzilâtli matine

Bu hafta **SAKARYA** Sinemasında

Sahhar ve dehakâr **POLA NEGRİ'nin** Büyük muvaffakiyeti

Polonya Yıldızı **KARAR GECESİ**

ve ilâveten: **CANAVARLAR ÇETESİ**

Büyük ve görülmemiş yeni bir zabıta ve macera filmi 2 büyük film birden

Avrupadaki harbin Balkanlarda yaptığı ekonomik tesirler

YAZAN
Hasan Âli Ediz

Bugünkü harbler yalnız muharib devletleri değil, fakat aynı derecede bitaraf devletleri de alâkadar ediyor. Nitekim Almanya ile İngiltere-Fransa arasında başlayan bugünkü harb de derhad tesirini dünyanın dört bir tarafında hissettirmeye başladı. Harbin ve karşılıklı ekonomik ablukaların tesirinden en fazla müteessir olan milletler, ekonomik bakımdan nisbeten fakir olan, tâbi vaziyette bulunan milletlerdir.

Bugünkü harbin ekonomik bakımdan en fazla müteessir ettiği memleketler, Balkan devletleridir. Bu memleketlerin dış ticaretleri, endüstrilerine iptidai madde tedarik etmek meselesi, bazı iptidai maddeleri ihrac etmek keyfiyeti harb dolayısıyla tamamen normal vaziyetini kaybetmiş bir halde dir.

Romanya, Yugoslavya, Bulgar ve Yunan matbuatı, hemen hemen hergün, bugünkü harbin Balkanların ekonomisi üzerinde yaptığı tahribkâr tesiri anlata anlata bitiremiyorlar. Bütün bu saydığımız memleketlerde harb dolayısıyla, dış ticaret üzerinde sıkı bir devlet kontrolü mevcuttur.

Meselâ Romanyada: Bütün ithalât ve ihracat işleri münhasıran İktisad ve Ticaret Nezaretine verilmiştir. Romanyanın harice sattığı mallardan ele geçen paranın % 30 u dışarıdan iptidai madde tedarikine; % 25 şî Romanyada bulunmayan mamul maddelerin satın alınmasına; % 45 şî, Romanyanın silâhlanmasına, ve devletin dış borçlarının ödenmesine tahsis edilmektedir.

Harb Romanyada havayıcı zaruriye fiatları üzerinde tesir yapmış, ve bir çok gıda maddelerinin fiatları, eskisine nazaran birkaç misli artmıştır. Meselâ: Harbden önce 100 kilogramı 260 ley olan petrol, 450 leye kadar yükselmiştir. Diğer taraftan fasulya fiatı bir misli artmış, harbden önce vagonu 30 bin ley iken, harbden sonra 60 bin ley

uyor. Bu vaziyet, bilhassa Makedonya ve Trakyadaki birçok çiftçilerin işsiz kalmasını intac etmiştir.

Son harb Bulgaristanda da kendini hissettirmekten hali kalmamıştır. Bulgaristan kendi sanayi için gereken iptidai maddeleri 2/5 sini dışarıdan, bilhassa deniz yolu ile ithal etmektedir. Halbuki harb dolayısıyla deniz yolu ile nakliyat asgari bir hadde indiği için Bulgaristan kendine lâzım olan iptidai maddeleri çok zorlukla tedarik edebilmektedir. Bugün Bulgar limanlarına uğruyan gemiler, umumiyetle bitaraf devletlere mensub gemilerdir. Tabii bunların navlunları da fevkalâde artmış bulunuyor.

Şimdi Bulgaristanın ithalât ve ihracat yolları, Tunâ nehri ile şimendiferdir. Halbuki bu yolların ikisi de pek pahalı olduğu için, bu yollarla gelen emtia fiatları da bizzarure yükselmektedir. Bu vaziyet dolayısıyla petrol, benzin, hububat fiatları bir hayli artmış bulunuyor.

Harb ve ekonomik abluka dolayısıyla Bulgar hükümeti bir sıra ekonomik tedbirler ittihaz etmek mecburiyetini hissetmiştir. Bulgar hükümeti buğday, çavdar, keten, kenevir üzerine devlet inhisarını koymuştur. Gene bu tedbirler cümlesinden olmak üzere, Bulgar devleti, 17 cins madeni eşya imalini menetmiş, ve 1938 yılına nazaran 20 cins madeni eşya imalâtını % 50 nisbetinde azaltmıştır. Ellerinde bir tona kadar bakır bulunan bütün sanayi müesseselerine, bu mikdârın % 30 unun ihtiyat olarak elde ham bir halde muhafazası emrolunmuştur.

Yukarıda sıraladığımız bütün bu misaller, bugünkü harblerin bitaraf devletler ekonomisi üzerinde de, hemen hemen muharib memleketler kadar, tesir yaptığını göstermektedir.

TİYATRO

Yazan: İsmet Hulusi

Haftanın tiyatro hareketleri

Şehir Tiyatrosu dram kısmında:

Piyas değiştirilmiştir. Kaldaan dö la Barka'dan tercüme edilmiş «Hayat bir rüyadır» temsil ediliyor.

1608 de doğmuş, 1681 senesine kadar yaşamış olan İspanyalı muharrir yüz yirmi tiyatro eseri meydana getirmiştir.

«Hayat bir rüyadır» bu yüz yirmi eserden biridir. Bir tarih vak'ası hissini verdiği halde tarih değil, bir noktai nazir müdafaası, ve daha ziyade sürükleyici bir piyestir.

Mevzu kısaca şudur:

Bazil okumuş bir kral. Oğlu Sigismunt doğduğu zaman, yıldızlardan oğlunun hükümdar olursa, millet başına bir belâ olacağını anlıyor ve oğlunu bir kuleye hapsediyor.

Bilâhare oğlunu bir denemek istiyor. Kuleden çıkarılacak, üç gün için asıl mevkiine yükseltilecektir. Fakat onun saraya getirilmesi işi uykuda iken yapılabacaktır. Çünkü üç gün içinde fena hareketlerde bulunursa, tekrar uykuda iken kuleye götürülecek ve uyandıktan zaman gördüklerinin rüya olduğunu zannedecek.

Sigismunt vahşidir, hunhardır. Herkese karşı, hattâ babasına karşı da şiddetle hareket eder. Ve kuleye iade edilir. Kulede uyandıktan sonra rüya gör-

düğünü zannediyor. Rüya da bu kadar şiddetli davrandığına pişmandır. Fakat halk onu istiyor kuleden çıkarılıyor. Babasına harb ediyor. Babası mağlûb olur. Önünde diz çöker. İşte kaderin yazdığı. Fakat Sigismunt artık hunhar değildir. Şiddetle hareket etmez çünkü hayatın da bir rüya olduğunu anlamıştır.

Bu esas mevzu, aşk, namus ve kadim varlığının bir insan üzerindeki tesirlerinin çerçevelediğini görürüz.

Dekorlar, mizansen güzeldir. Temsilde muvaffak olan artistler arasında Hadinin, Nevinin, Hüseyin Kemalın, Talâtın ve bilhassa Mahmudun isimlerini sayabiliriz.

★

Komedi kısmında:
«Sözün kısası» tekrar ediliyor. Son birkaç tiyatro mevsimi içinde en çok beğenilmiş eserlerden biridir. Bu adapte komedide eşhas tamamilen intibak ettirilmiştir. Bayağı hissini vermez.

Hazım ve Vasfi rollerinde çok muvaffak olmuşlardır.

★

Halk Operetinde:
«Tarla kuşu» nun tekrar edileceği ilân edildi. Operet heyetinde, Süreyya

operetinde temsil edilmiş olan bu operet güzeldir. İyi oynandığı zaman muvaffak olur. Zevkle seyredilir.

İsmet Hulusi

İzmitte Halkevi temsilleri

İzmit (Hususî) — İzmit Halkevi temsil kolu uzun bir fasıladan sonra kış temsillerine başlamış bulunuyorlar.

Geçen akşam Sönen Ümid isimindeki eseri muvaffakiyetle temsil eden gençlerimiz uzun uzun alkışlanmışlardır. Bu eserde, Avni Duysak, Süreyya Şener, Turğud Baykal ve Cabir bilhassa muvaffak olmuşlardır.

İzmit Halkevi temsil kolunun İzmit halkına bir vâdi vardır ki aradan uzun bir zaman geçmiş olduğu halde maalesef henüz is'af edilememiştir.

Hatırlardadır: Temsil şubesi büyük ve geniş bir kadro ile Ankara ve Eskişehirde Yedekçi operetini muvaffakiyetle temsil etmiş ve Halkevi temsil şubeleri arasında, Ankara da dahil olmak üzere erişilmez bir muvaffakiyet göstermişti. Fakat İzmit halkı, bu eseri seyretmekten mahrum kalmıştır.

Söylenişine göre eserde rol sahibi olan bayanlar, İzmitte sahneye çıkmaktan imtina etmektedirler.

Hâdiseler Kırısında

Hilenin kurbanları

Ne mendebur şeydir bilirim. Gizli gizli sokulur, her yere girer ve girdiği yeri berbad eder.

Onu kasabın sattığı etin nescinde, sütçünün güğümünde, Urfa yağının tenekesinde, ipekli kumaşın dokumasında, çorabın tabanında, ayakkabının köselesinde, kahve fincanında; çay ibriğinde... daha ne kadar sayayım, binlerce yerde gördüm.

O kasab dükkânında kıvrırcık koyun olmuş keçidir, o sütçünün güğümündeki sudur, o Urfa yağına karıştırılmış margarindir. O ipekli kumaştaki suni ipektir, o çorabın çürük tabanıdır. O köseleye benzetilmiş muksavvadır. O kahveye katılan nohuddur. O çaya katılan lâalettayın bir yaprakıdır. O müşterek isimle hiledir.

Hileliyi satın alırsız. Çünkü hilesizini bulmak güçtür. Hilelisini kullanırsız. Çünkü hileli olduğunu bilmeyiz. Tâ ki hilelinin zararını bariz surette görürüz. O zaman sesimiz çıkar,

— Hile ile mücadele lâzım!

Deriz. Ve gösterdiğimiz misal binlerce hileliden ancak biridir. O bir tek hileli ile muvakkâ bir müddet için bir mücadele yapılır.

— Acaba niçin hilekâr yaşıyor, ve hilekârlıkta devama cesaret buluyor? Bu sualin cevabını vermek herhalde hiç de kolay olmayacaktır.

— Hilekâr yardımcı görüyor? Zannetmem, ihtimal vermem. Fakat

ortada bir hakikat var ki, hilekâr yaşıyor. ve hile yapmağa müsaid saha buluyor.

— Ne yapmalı?

Onu ben de bilmiyorum. Fakat öyle istiyorum ki, hilekâr, en küçük bir hile yaptığı zaman en ağır ceza ile cezalandırılsın. Tâ ki bir daha ne o bir hile yapmağa cesaret etsin, ne de başkaları.

Son büyük felâketin, yalnız tabiatın değil, aynı zamanda da hilekârın yüzünden bu kadar büyük olduğunu hile tasavvur edebiliriz? Fakat maatteessüf felâketin büyük olmasında hilekârın kırılısıca parmağı da varmış. Çünkü Son Postanın bu hususa dair verdiği haberi aynen alıyorum:

«Son zelzelede Tokatta yıkılan bazı binaların inşaat tarzında o inşaatla kullanılan malzemede büyük sakatlıklar sezildiğinden hükümet bu hususta tahkikat yaptırarak lüzumunu hissetmiştir. Meselâ Halkevi binasına betonarme harcına donmuş çimento ve donduktan sonra dökülüp toz haline konmuş çimento ve kireç ilâve edildiği, beton tabakasının zelzelede toz haline gelmesinden anlaşılmıştır.»

Hilekârın verdiği zarar, insanların hayatlarına da mal olduktan sonra onlara verilecek cezanın, ne kadar ağır olsa gene yaptıkları zararı telâfi etmeyeceği gözönünde değil mi?

İsmet Hulusi

Bunları biliyor mu idiniz?

Nuhun gemisinin büyüklüğü

Kitabı Mukaddeste Nuhun gemisine dair yazılı olanlara göre geminin büyüklüğünü hesap eden bir meraklı, geminin 144 metre uzunluğunda, 24 metre genişliğinde ve on dört buçuk metre derinliğinde, 11,500 tonluk olduğunu tesbit etmiştir.

★

Gangsterlere harb

Sekiz senedenberi Amerikada gangsterlere karşı polis büyük bir faaliyet göstermektedir. Yapılan bir istatistiğe göre sekiz sene içinde her on iki saatte bir gangster imha edilmiştir.

Meşhur bir cellâd ailesi

Fransada Sansar ailesinin şöhreti, bu aileden birçok cellâdlar gelmiş olmasındandır. 1608 senesinden, 1847 senesine kadar celâdlık bu ailede babadan evlâda intikal etmiştir. En meşhurları Şari Hanre, on altıncı Lüiyi idam eden cellâddır.

★

104 sene aynı köyde aynı evde

İngilterede Verblington -Vait- Emsnot köyünde 104 yaşında bir İhtiyar kadın vardır. Bu kadın aynı köyde doğmuş, köyden bir kere bile dışarı çıkmamıştır ve 104 sene içinde doğduğu evden başka bir evde bir gece o'sun yatmamıştır.

GÖNÜLİSLERİ

En uzun Elifin Mektubu

«İki sıvri elif» in hikâyesini bir kısım okuyucularım belki unutmuşlardır. Müsaade ederseniz birkaç cümle içinde bir hatırlatma yapayım:

Geçen yılın son aylarında Çorludan «İki Sıvri Elif» imzası altında iki arkadaştan müşterek bir mektub almıştım. Yazılış şekli hoşuma gittiği için bu sütu, na aynen geçirmiştim. Bir müddet geçince İzmit'ten «L» insiyali altında bir genç kız mektubu aldım. Sıvri Eliflerin yazısını o da hoş bulmuş. İki Sıvri Elifin en sıvrisine talib, onun da mektubu bu sütunlarda çıktı.

İki Sıvri Elifin en sıvrisinden tek imzalı bir mektub alıyorum. Diyor ki:

— Hakikatli Hanım Teyzeciğim!
Ben iki Sıvri Elifin en sıvrisiyim.. İzmit'ten «L» harfile başlayan bir isim sahıbesi bundan evvelki sütununuzda intişar eden yazınızı okumuş. ve hoşuna gittiğinden bana talib olmuş. sarıh adresi sizde mahfuz imiş..

Ben yılaşında millî piyangodan ümid ederken, para ile mukayese edilemeyecek kıymette —ceylan boylu, kumral, kara gözlü ve ılgûzâr— canlı bir İkramiyenin müjdesini, Hanım Teyzeciğim (30/12/939) günü sütununda verdi. Mübalâğa olmasın belki kırk defa okudum.. Böyle bir kismet her kula müyesser olamaz. Hayalen tasavvur ettiğim hayat arkadaşımda görmek istediğim her şey mevcud.

Ben cevap yazmakta geciktim ammal. Araya yılaş girdi.. bir de İstanbul seyahati yaptım.. Gerek siz ve gerekse müs. takbel hayat arkadaşım bu kusurlarımı affederler..

Ben bu için biran evvel intaç edilme, si arzusunundayım.. Pısmış aş su katma -

dan, bu işi tezelden yapmanın ilk çare sini gene himmetinizle elde edebileceğim

Bu garib anlaşma birleşmeye kadar gl. debilir —ki en büyük dileğim budur.— mes'ud yuvamızı kuracağız, biz sevinir . ken maceramız gazetecilere mevzu olacak.

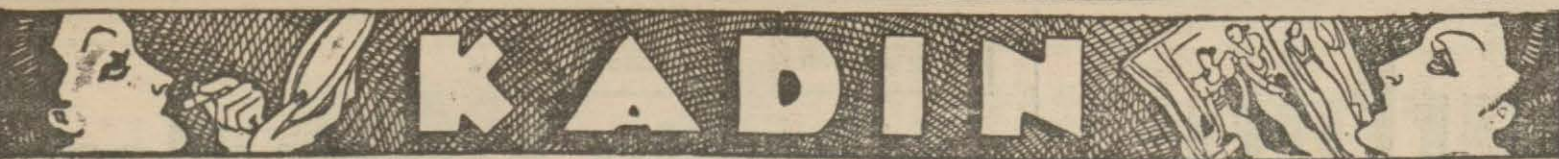
Teyzeciğim kısa yazmamı ihtar ediyor. sunuz ammal. Geveze miyim, yoksa çok mu söylemek ihtiyacındayım, bilmem nâ. dense az yazmak âdetim değilse de ihtarınıza emir nazarla bakarak kısa yazmağa çalışıyorum.. Ah! Müstakbel bayanın min adresini ilk bulduğum zaman gazetemiz kadar uzunca mektub yazacağım..

Bence meşhur isminin baş harfinin (L) olduğuna nazaran ismini bulmağa uğraşıyorum. Leman ise parlaktır.. Lâmia ise bundan uzak değil. Lâle devrinde yaşamağım da Lâle en sevdiğim bir çiçek tır. Lâtifeyi severim.. Lûtfiye ise lûtf kârdır.. Daha başka da olsa beis yok.. E. sasen isim değil cisim lâzım..

«L» nin mahfuz adresine intizardayım. Mektub için de size yük olmamak için pul gönderiyorum.. hususî tavsiyeleriniz varsa lûtfedin.. Bir ricam daha var; Sıvri Elifin ikincisi mahzun oldu.. Sütununuzda gene yazımız çıkarsa belki o da kismetini bulur.. Bunun bir müziblik olmasından korkuyorum. Heyecan içinde yım.. Beni bu derdden kurtarmağa acele ediniz..»

Yukarıda okuduğunuz mektubun altına sarıh bir isim ile sarıh bir adres de eklenmiş. fakat gönderenin arzusu bu sü. tuna geçmeyecek. Yazanı «En Sıvri Elif» olarak belleğiniz. Fakat diğer taraftan adres İzmit'e yollanmıştır. Cevab belki doğrudan doğruya en uzun Elife gider, belki bana gelir, o zaman hikâyenin ma. badini de öğrenmiş olursunuz.

TEYZE

Dikkat : Sakın boynunuzu ihmal etmeyiniz

Sakın boynunuzu ihmal etmeyiniz. Sonra güzelliğinize en büyük zararı kendi elinizle yapmış olursunuz. Öne eğilmiş, arkasında yağ toplanmış, cildi buruşuk, çizgili; rengi yüzün renginden daha koyu bir boyun, kadında güzellik; incelik namına ne varsa berhad eder.

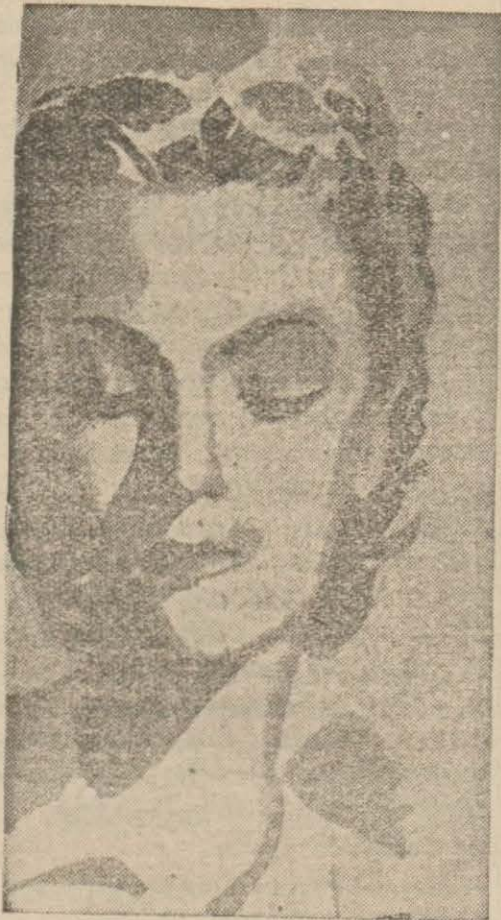
Bilmem hiç dikkat ettiniz mi, güzel bir baş çeviriş; sahibine ne tatlı bir hal verir. Hele boynunu iyi tutarak yürümek... Güzel yürümenin belki de en canlı noktasıdır.

Bunun için hiç bir vakit yürürken başınızı öne eğmeyiniz. Omuzlarınızı kaldırıp boynunuzu kısmayınız. Daima uzağa, hattâ tâ ufuklara bakınız. Ayağlarınızın dibindeki taşları sayacak gibi yere eğilmeyiniz.

Tecrübe ile faydasına inanılmış boynun hareketlerini benimseyiniz.

Ve boynunuzun derisini tazeleştirerek, beyazlaştırmak için: Müttehassısların ısrarla tavsiye ettikleri şu usulü muntazaman tatbik ediniz: Asonge veya lanolini parmaklarınızla boynunuzun —istisnasız— her tarafına iyice sürüp içiriniz. Bir havluyu, bir peçeteyi ısıtıp üstüne bağlayınız. Bu kompres beş dakika devam edecektir. Ondan sonra ikinci defa daha hafif yağlı bir krem sürünüz ve bütün gece boynunuzdan silmezsiniz.

Bu usul sayesinde en donuk cildli bir

boyun bir kaç haftada beyaz ve düzgün bir hal alır.

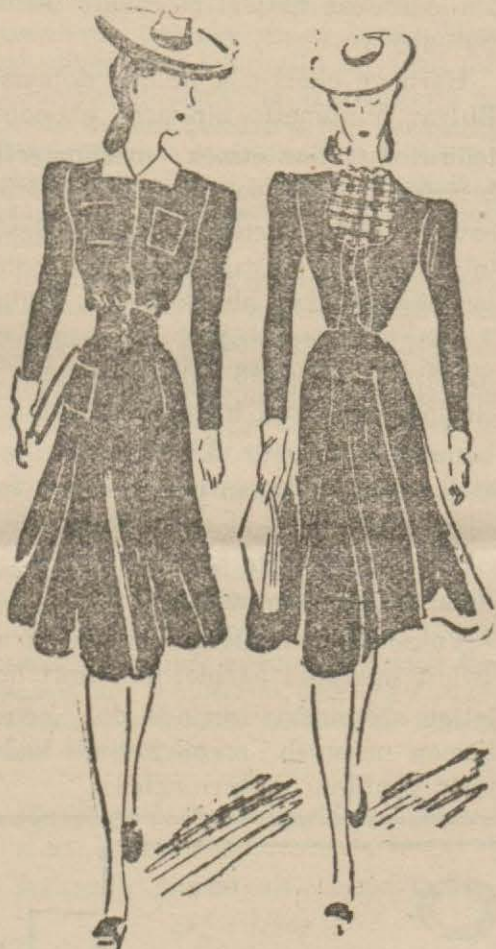
Eğer boynunuzun çene altına rastlayan kısmında çizgiler varsa kompres ten sonra tazeleştirilen ve kuvvetlendirilen bir losyon sürünüz. Bu suretle deriniz kurumadan, sıkışır, çizgiler silinir veya hafifler.

Yarı spor yarı tuvalet

Yarı spor, yarı tuvalet bir rob sa- bahtan akşama kadar (geceye kadar değil) hemen her yerde giyilebilir. Bunun için çok ve sık sık elbise yapmaları son derece işlerine yarar. Günün her saatinde şık görünmelerini temin eder. Çünkü: Bilirsiniz ki vaktine uymayan elbise ne kadar da güzel olsa şık sayılmaz. Bir robu sabah, öğle, öğle sonu, bütün gün şık görünmek şartı ile giyebilmek rahat giyilen, sade ve biraz gündelik elbiseyi, biraz da abiyeye elbiseleri andıran modelleri seçiniz. Şu gördükleriniz gibi...

Bunlardan soldaki ince, düşük bir yünlüden yapılmıştır. Rengi laciğerdir. Ankara gibi soğuğu daha fazla olan şehirlerde ince yünlü yerine —isterseniz— kalın fakat yumuşak bir yünlü kullanabilirsiniz. Kumaşın kalınlığından ziyade sertliği yumuşaklığı bahis mevzuudur. Çünkü sert kumaş kloşda iyi durmaz. Ufacık beyaz yaka, beyaz pikürlerle süslü cebler ve geniş sentür; kloşun abiyye tarzına bir spor hali katmaktadır. Düğmeleri, zevkinize göre, beyaz veya siyah yapabilirsiniz.

Sağdaki ince abiyye tarzı daha galibdir. Maamafih ekose jile burada da elbiseyi tamamen tuvalet olmaktan kur-

tarıyor. Onun bir yandan rengini açarken bir yandan da ona ekoseli spor elbiselerin hususiyetini veriyor.

İçmelidir. Göğüsü yumuşaktır. Öksürüğü dindirir, Tabii bir defa ile kalma- mak, birkaç gün üstüste birkaç bardak içmek daha iyi olur. Fena mı, sütle bal... Kahvaltının en güzeli.

«Son Posta»nın tefriki: 53

BEN ÖLDÜRMEDİM

Yazan: Zeynel Besim Sun

makamının serdettiği taammüde aid mütealeat, daha fazla indî ve şahsidir. Filhakika mantıklı bir muhakeme silsilesi iddia makamının vardığı neticelere ulaşmak mümkün ise de cinayetin evvelden tasarlanarak kademe, kademe tatbik sahasına çıkarıldığı hakkında kanaat verici hiçbir delille tesadüf edilememektedir.

Diğer cihetten suçlu Haşmet Güneşin gerek tahkikat evrakı meyanındaki ifadeleri, gerek muhakeme esasındaki beyanatı ve gerek müdafaa sadedinde ileri sürdüğü mütealeat, meydanda duran vaziyeti değiştirecek mahiyette görülmemiştir.

Her meselede olduğu gibi bu mühim davada da tetkiklerini en hurda teferrüata kadar ilerleterek hakkın ve adlin tecellisine çalışan mahkememiz, cinayetin Haşmet Güneş tarafında ika edildiği kanaatine varmıştır. Ancak bu cinayet cumhuriyet müddeiumumiliğinin iddiası

veçhile bir taammüd neticesi değil, anî bir tehevür neticesi olarak işlenmiştir; şöyle ki:

Maktule Neclâ ile ötedenberi, alâkadar olan Haşmet Güneş, mezburenin alâka kat'î arzusu izharı üzerine teessüre düşerek kendisine teb'îğ edilen kararın kat'î olduğunu anlayınca fütür getirmiş ve bu fütürü, kiskançlık saikasıyla, birdenbire tehevüre inkılâb suretile cinayetin saiki olmuştur.

Haşmet Güneşin maktule Neclâ hakkındaki kalbi hissiyatı nazarı dikkate alınarak bu cinayette hafifletici sebepler aramak ve beklenilmeyen bir alâka kat'î teklifi karşısında herhangi bir gencin evvelâ teessüre, bilâhare tehevüre kapılacağı kabul etmek mümkün de bunlar alelade eşhas için kabil olup seviyesi yüksek, bilgisi müselle, cemiyetin tealisinde rol almış bir öğretmen için varid olmamak ıktıza eder. Bilâkis, vazî ka-

nun, bu hasletleri şiddetlendirici sebeplerden addetmekle en büyük isabeti göstermiştir.

Filhakika cahil bir adamın cehalet saikasıyla muhakemesini ve suurunu kaybederek kanun haricine çıkması ve bizzat ihkaki hak dairesine kalkışması, bazı ahvalde, mazur görülebilir de münevver bir vatandaşın aynı hareketlere tasaddisini mazur gösterecek hiçbir sebep tasavvur edilemez.

Binaenaleyh Haşmet Güneşin hareketinde hafifletici değil, bilâkis cezayı şiddetlendirici sebepler aramak zaruridir.

Terbiyesi mahdud, kafası dar, seviyesi düşük bir adamın herhangi ruhi bir hâdis karşısında geçireceği sarsıntı ile münevver bir şahsiyetin uğrıyacağı buhran, müsterek bir netice tevliid edemez. Birincisinin sarsınan suuru kendisini cinayete kadar sürükleyebileceği halde ikincisinin muhakemesi hissiyatını, kud-

«Son Posta»nın zabita romanı: 44

Yazan: CEVAD FEHMI

Esrarengiz tuzak

Kapı eskisi gibi bahçeye değil, bir duvara açılıyordu

Eğer şüpheniz doğru değilse, yani muayene edilecek kan köpek kanı değilse tecrübe mahvoldu demektir. Şayed bu kandan elinizde pek az miktarda varsa onun ne olduğunu anlamak ümidlerine veda etmek lâzım gelecektir. İşte ben bunun önüne geçmek istiyorum.

Rıdvan Sadullah tahkikat ile hiç te alâkası olmayan bu bahis üzerinde gösterdiği ısrar ile hepimizi hayrete düşürüyordu. Yeniden sordu:

— Bu yolda nasıl bir usul takip ediyorsunuz?

— Size bunu ancak laboratuvarımda izah edebilirim.

— Laboratuvara gidelim.

Rıdvan Sadullah bize bakmadan ayağa kalktı, biz de kendisini taklide mecbur olduk. Tecrübelerimiz dostumuzun en manasız görünen hareketlerinde dahi daima gizli ve büyük maksadlar bulunduğunu yüzlerce defa anlattığı için bu tatsız ilmi bahsin devamını dinlemek üzere laboratuvara gitmeye kalkışmamız hiç birimizi sinirlendirmedi. Rıdvan Sadullah önü paravana ile kapalı olan kapının yakınında oturuyordu. Vafidis koridora çıkmak için yemek salonundan doluşmayı külfetli bulmuş olacak ki seri bir hareketle paravanayı yana itti ve küçük odanın koridora bakan kapısını açtı. Koridorun lâmbaları yanıyordu. Rıdvan Sadullah en önde olduğu halde birer birer koridora çıktık. Vafidis ve karısı en arkada kalmışlardı. Nihayet onlar da çıktılar. Rıdvan Sadullah koridorda bir müddet olduğu yerde kaldı. Presiptin (Preceptin) tecrübesi dostumu o kadar derin bir düşünceye daldırmıştı ki sokak kapısının bulunduğu istikameti şaşırılmıştı. Koridoru ikiye bölen kadife perde sağda bulunuyordu. İçeri girerken mademki bu perde karşımızda bulunuyordu; şu

halde sokak kapısı sol tarafta olacaktır. Vafidis müstehzi bir tarzda gülümseyerek:

— Yolu şaşırдыңız, galiba, dedi. Böyle buyurun.

Hakikaten sokak kapısının önünde antre ile koridoru ayıran camlı bölme te sol tarafta gözüküyordu. Vafidis en ön geçmişti. Bölmeye kadar gitti, kapıyı açtı, orada durarak birer birer antreye dikkatli olmamızı bekledi ve işte o anda beklediğimiz bir şey oldu. Vafidis bölmeye öbür tarafında kalmıştı. Tam o anda bize iltihakını beklerken şayanı hayretten bir çeviklikle kapıyı üstümüze kapattı. Serkomiser kapıya atıldı, fakat geç kalmıştı. Kilit içinde dönen bir anahtar gürültüsü duyuldu. İşte o zaman derin hayret içinde kapana kısıldığımızı anladık. Fakat bu kapan herhalde pek kuvvetli bir şey olmasa gerekti. Öyle ya antrede idik. Bir tarafımızda sokak kapısı öbür tarafımızda nihayet yarısı cam olan pek ince tahta bir bölme vardı. Böyle düşünüyoruz ama yanıldığımızı pek şübük anladık. Bu bölme bizim kapıda girerken gördüğümüz ince tahta bölme değildi. Dış kısım cam ve tahta, fakat iç kısım kalın çelik levha'ardan yapılmıştı. İçeri girilirken adı bir bölme olarak gözüktüyordu, içeride zırhtan bir duvar olduğu anlaşılıyordu. Hayret ve dehşet içinde sokak kapısına atıldık ve orada yerden bir sürprizle karşılaştık. Sokak kapısı hakiki bir kapı değil, sahte bir kapı idi. Duvarda çerçevesi eb'adında bir yuva açılmış, kapı buraya yerleştirilmişti. Kapı nadları açılınca karşılaşılan manzara bahçenin camları değil, kalın bir duvarın tuğlaları oluyordu. Diyebilirim ki hayretimde pek az hâdis karşısında bu kadar derin bir hayrete düştim. Biz biraz ev-

(Devamı 11 inci sayfada)

Artık hiç kimse toprakla örtülen beyaz zambaklar gibi genç kıza düşünmüyor. Billür bir sineye saplanan bıçağı hatırına getirmiyor. Ebediyen sükkata mecbur edilen zavallı bir masuma kıymet vermiyor. Sadece Haşmet Güneşin sözlerindeki parlaklık, ifadesindeki insicam, jestlerindeki yürek parçalayıcı samimiyet mevzuubahstir. Neredeyse Haşmet Güneşle yer değiştirmemiz icab ettiği söylenmektedir.

Hâkimler üç gündüberi sırf bu mesele için toplandıkları halde bir türlü karar veremiyorlar. Öyle tahmin ediyorum ki, bütün pulâtlıklarına rağmen, onlar bile efkârı umumiyenin, az çok, tesiri altında kalmışlardır.

Şu dakikada ağırceza mahkemesinde reis olmadığımıza cidden teessüf ediyorum.

★

Nihayet karar günü geldi, çattı.. hâkimler yerlerine oturdular.

Haşmet Güneş, gene elleri kelepçeli, gene iki jandarmanın arasında parmaklıkları yere gelerek ayakta durdu.

Mahkeme salonunda müthiş kalabalık var.

Reis, kâtime emir verdi:

— Kararı oku!...

Zabit kâtime ayağa kalktı ve kararı okumağa başladı:

İcâbi müzakere edildi.

Suçlu Haşmet Güneş hakkında iddia

retile yenecek vaziyettedir. Bu itibarla aynı suretle ve aynı sebep yüzünden itikâb olunmuş iki cürüm karşısında müddetlerin seviyelerini nazarı dikkate almak ve daha az münevver olanına daha az ceza vererek diğerini kanunun daha şiddetli darbeleriyle karşılaştırmak, adaletin tevzi ve tatbiki bakımından, en doğru hareketi teşkil eder.

Haşmet Güneş, maktu'e Neclânın suçu veya bir sebeble kendisinden el çekmesi teklifi karşısında lâalettayın basit bir adam gibi düşünmüyerek medeni bir insanına yakışacak vakarla harekete muktedir dirdi. Buna rağmen tehevürünün esiri olarak sevdiği kıza öldürmeğe kadar yürüyüşü, ceza tayininde ehemmiyetle önünde bulundurduğumuz şiddetlendirici bir sebep olmuştur.

Hükme esas ve mesned olan deliller şunlardır:

1 — Polis 245 numaralı Şefik, Haşmet Güneşin derin bir heyecan içinde parka girerken gördüğünü beyan etmiş ve suçlunun bu halini taammüde atfetmek imkânını bulmamaktayız. Ancak Haşmet Güneşin maktule Neclâ ile karşılaşmasından ve kendisince acı olan hakikati öğrenmeden evvel de asabi bir halde bulunduğu bu şehadetle tebeyün etmiştir.

(Arkası var)

Erzincanda neler gördüm?

Adam dördüncü mezarı kapattıktan sonra bana döndü: "Babam, anam, karım ve çocuğum,, dedi

Ağır yaralı bir kadın trene yerleştiriliyor, yavrusu da yanında... İkide bir yüzünü öperek «Çok acıyor mu, anne? Amma ağlamal Sonra Allah baba darılır!» diyor.

Yazan: Nusret Safa Coşkun

- 1 -

Erzincanın üzerine çipil bir akşam indi.

Beyaz pelerinli dağlar, yavaş yavaş morarıyor.

Soğukla yağmur sıkı bir ittifakla hücumlarını arttırdılar.

Kahın paltomun yakasını kaldırdım. Ayağımda yün çoraplar, elimde eldivenler, başımda kulaklarım kadar geçen bir kasket olduğu halde donuyorum. Taş kovuğunda büzülen felâketzede kardeşim, Allah yardımcın olsun.

Ayaklarımın, parmaklarımdan itibaren donmağa başladığını hissediyorum. Olduğum yerde tepiniyor, ayaklarımı münavebe ile kuvvetli kuvvetli yere vuruyorum. Aç olduğumu söylemişim. Bir dilim ekmekle üç zeytin tanesi, mükellef bir ziyafet sofrası halinde gözümde tutuluyor.

Olmiyacak.. yürümek, icab ederse koşmak, ısınmak lâzım.

Çadırlarda tektük ışıklar yanmağa başladı.

Yalnız rüzgâr konuşuyor. Ayakta kalabilen duvarlara çarpan, harabeleri kıyı bucak doluşarak baykuşlaşan rüzgârın uğultusunu işitiyorum yalnız...

Yağmur hızlanıyor gittikçe.. küçük dercekler, gözyaşları gibi Erzincanın cansız fakat kanlı yanaklarından dökülüyor.

Çit yok.. Tabiat burada bir kıyamet provası yapmış.. mahşer sahnesi tamamlanmış beş gün oluyor bugün.. Hâlâ o korkunç dakikaların heyecanı buram buram tütüyor. Bir tahta parçası düşüyor, bir otomobil kornasıyla, herkes ürperiyor. Sirtına yorgan, kıyamet almış birkaç yersiz felâketzede istasyon duvarlarının dibine kıvrıldılar.

Bir çocuk ağlıyor: — Üşüyorum anne... Bir genç kadın bir zabite yalvarıyor: — Acaba bir çadır bulmamız kabil değil midir? Donacağız. Bütün çadırlar bitti. Bir başka çadırda da misafir etmek imkânsız.. her çadırda en az yirmi kişi var.

Tabiat güzel Erzincanın bağrında bir yara açtı. İlâç sürülmesine de mâni oluyor, rüzgârı, yolları kapayıp imdad kollarını bir köşede kıstıran karı, fırtınası ve yağmurile. Ne talihsiz başın varmış Erzincan?..

- 2 -

Karşımda Erzincan hattını yapan müteahhid Şevket. Birkaç gün için gelmiş, geldiği akşam da felâket olmuş.

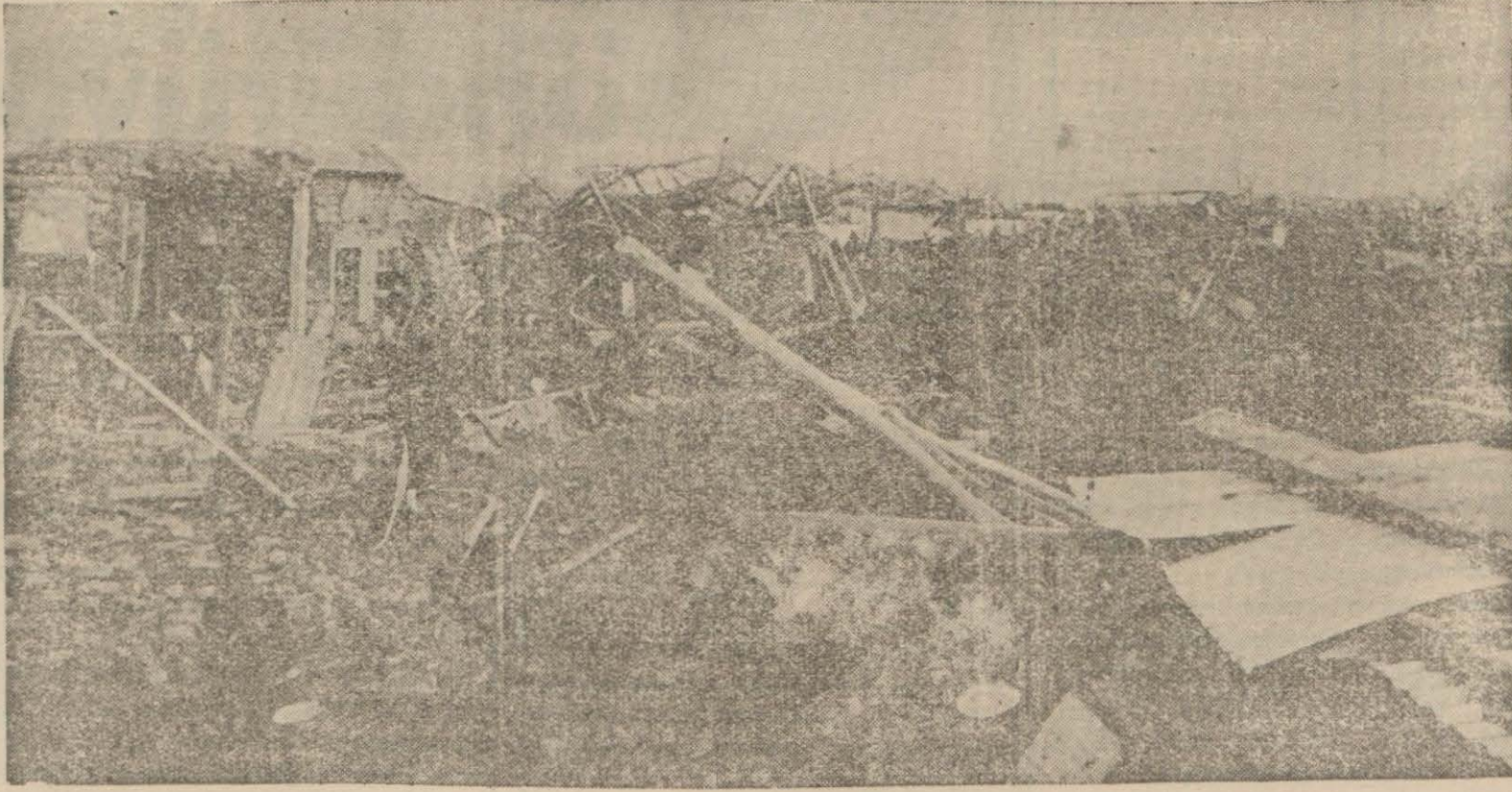
— Karyoladan yirmi beş santim fırladım, diyor. Evvelâ aşığıdan tepiti, sonradan iki tarafa salladı. Duvarların sıvalarını çatır çatır başıma yıkıldı. Şaşkınlıkla karyolanın altına girmeğe çalıştım. Lâmba parladı. Kendimi sofaya attım. Bitişik odada mühendis Yusuf yatıyor. Kapısına bir tekme indirdim. Kendimizi güç attık dışarıya. Fakat sokaklardan geçmeğe imkân yok. Evler yıkılmış, üzerinden yürüyoruz. Hiç ses yok.. korkunç bir sükût, herkes kendi telâşında. Neden sonra bir vaveylâ yükseldi:

— Oğlum neredesin?

— Anneciğim, üzerimden taşları kaldırım!

— Ölüyorum kurtarın!

Feryatları dört taraftan şehri sardı. Bir taraftan da alevler gökyüzüne uzanıyordu. Hemen erkeği olmiyan evlere koştuk. Gücümüz yettiği kadar enkaz altında kalanları kurtarmağa çalıştık, lâkin, bir, beş, on değil ki.. Erzincanın en zengin ailesi olan Hışırların evi bir tuz yığını halindeydi. Çok kalabalık bir ailedir. Zavallılardan bir kişi kurtulmuştu. Bütün aile enkaz altında ölmüştü. Şimdi Avrupada tahsi'de olan bir tek ev-

Erzincanın bugünkü hali

lâdları kalmıştır. Mühendis Mecidin evine yetiştiğimiz zaman kendisinin, karısının, babasının ve bir çocuğunun çoktan ruhlarını Cenabihakka vermiş olduklarını teessürle gördük. Anasile bir yavrusunu zorla ölümün elinden alabildik.

- 3 -

Her rasladığımız gayri ihtiyari hemen faciyanın hikâyesine başlıyoruz.

İstasyonun yanı başındaki beton evinin çatısı ve bütün duvarları çöktüğü halde 9 kişilik ailesi kâmil kurtulan hareket müfettişi Rifat kurtuluşunu şöyle anlatıyor:

— Bir tren çok süratle giderken nasıl birdenbire fren yapar da içindekiler birbirinin üzerine yuvarlanırsa, bu zelzelede de aynı vaziyet oldu. O ne müthiş bir sarsıntı idi. Bir dakika içinde kendimizi enkaz altında bulduk. Ben öyle sıkışmış bir haldeydim ki, kıpırdıyamıyordum, enkaz göğsümü şiddetle tazyik ediyor, nefes alamıyordum. Kısık bir feryad koardım. Baktım ölüyorum artık.. kelimele hadadet getirmeğe başladım. Yavrularımdan biri:

— Baba, babacığım ben buradayım!

Diye seslendi. Dışarıdan duvara vuran kasma seslerini işitiyordum. Kenmimi tamamen kaybetmek üzere iken arkadaşlarının açtıkları delikten hücum eden soğuk hava biraz bana metanet verdi. Elhamdülillah bir mucize kabilinden bu delikten bütün ailem kurtarıldı.

Hareket müfettişi bunları bana anlatmaya kadar, dört beş defa yerinden sıçrayarak koluma yapışmış:

— Gidiyoruz, sallanıyoruz!

Diye heyecan ve korku tezahürleri göstermişti. O gecedenberi bu vatandaş aynı halde imiş..

- 5 -

Soğuğa tahammül edemiyorum artık..

Yavaş yavaş ayaklarımda müstemleke kurmağa başlayan donma alâmetleri, uyuşukluğa karşı koymak için hızlı hızlı yürümek istiyorum.

Yanı başımda mantolu, başörtülü bir erkek..

Parmaklarıle garib hareketler yapıyor: Bir çifte telli..

Gülmek mi?.. Kalbim içine dinamit atılmış gibi parça parça..

Soruyorum: Şehrin ileri gelen memurlarından biri..

Asil yüzlü, sevimli bir genç adam daha.. traşı uzamış, saçları yüzüne yapışmış, paltosu çamur içinde.. bir paçası yırtık pantolonun sakladığı bacaklarının, alt kısmı daha perişan: Bir ayağında partal asker pabucu, diğerinde bir terlik.. parmakları kan ve tentirdiyota bulanmış..

Bu zat Erzincanı nafta müdürüdür. Zavallı vatandaşın dili tutulmuştur.

— Çok bitkinsiniz, diyorom.. istirahat edin biraz.. asabınız da bozuk, mümkünse buradan uzaklaşsanız..

Müşkülât'a ve uzun fasılalarla konuşabiliyor:

— Nasıl olur.. vazifemi nasıl bırak-

ırım?. Elim, ayağım tutuyor, daha biraz faydalı olabilirim.

- 6 -

Vali muavinile karşılaşıyorum. Bu zeki, faal ve feragatkâr genç, Erzincan müddeiumumisidir. Gösterdiği gayret ve durmak, dinlenmek bilmiyen faaliyetle derhal vali muavinliği uhtesine verilmiş.. felâket gecesindenberi ağzına bir lokma ekmek, bir bardak su koymadan, gözlerini yarım saat yumnamak şartı ile çalışmaktadır.

— Size bu felâketi nasıl anlatmalıyım, bilmem ki, diyor.. şunun gibi oldu, diyemem, çünkü Erzincandaki gibi bir felâket dünyanın hiçbir tarafında vukua gelmemiştir. Ancak bundan sonra, maazallah bir tarafta benzeri olursa, «Erzincanda olduğu gibi» diyebilecekler.

Mahkûmları derhal serbest bıraktım. Hiç biri kaçmamıştır ve ekmeğe yemeğe vakit bulamadan çalışıyorlar. Yüzlerce vatandaşın hayatını kurtardılar. Elân da kurtarmaktadırlar. Bana bir dakika müsaade eder misiniz, hastaları trene koyuyorlar mı bakayım?

Bu sırada Erzurum istikametine hareket edecek trene ağır yaralıları konmaktadır. Çadırlardan alıp getirilen yaralıların feryatları gecenin sükûnetini kırmağa başladı. Trene pencereden konulmaları pek müşkül oluyor. Birçok tarafları kırık, pek çokları da ancak birkaç saatlik dünya misafiri..

Zaman zaman bir çığlık duyuyorum:

— Anacığım ayağım, ayağım, anacığım!

— Ah başım.. ölüyorum, ah başım..

Askerler bir kısmını sırtlarında taşıyorlar, bir kısmı teskerelerle naklediliyor. Sağ kalanları teselli etmeğe çabalyorlar:

— Metanet ver kendine evlâdım, yarın hastanede iyi olacaksın. Sıcak yatak, sıcak bir corba bulacaksın; haydi evlâdım metin ol..

Anasının ellerini göz yaşlarıyla yıkıyor. Bir delikânlı herkesin kalbini deşiyor:

— Ayağım yok anacığım, ben ayaksız ne yapacağım?

- 7 -

Vagonun basamağının dibine sedye içinde bir kadın koydular. Dört, beş yaşlarında tahmin ettiğim yavrusu da yanı başında.. Anasının yağmurdan yüzüne yapışan saçlarını iki tarafa minimini ellerile ayırırken eğilip eğilip yanaklarından öpüyor:

— Acıyor mu çok.. öpeyim de geçsin!..

Kadın dayanamıyor, gözlerinden yaşlar boşanarak evlâdını yaralı bağrına basıyor. Çocuk kendine yaratmazlık ettiği zamanların bir nasihatını tekrarlıyor:

— Ağlama anne, sonra Allah baba darılır.

İzmirli çabukları arasında yeni bir yaralı getiriyorlar: Onu trene yerleş-

tirmeğe çalışırken bir doktor yüz başı:

— Zavallı, yolda ölüyor.

Diyor.

Bir ağır yaralıyı kompartimana yerleştirdiler. Kanapeye uzanır uzanmaz yanı başında onu tayin edilemeyecek bir akillete uğurlamağa gelen annesile babasına yalvarıyor:

— Siz durmayın burada.. eve gidin, biraz daha eşeleyin, belki çocuğum sağdır.

- 8 -

Artık kalbim mi nasırlaştı, şurumu uyuşturmuş bilmiyorum. Ölümlerimin takasına doğru yürümek istedim. Onları da görmeliyim.. Bu gözümün önünde bütün dehşetle, dekorle, eşhasile taptaze duran kıyamet sahnesinin en heyecanlı bir kısmını görmemek olur. Bu bir psikoloji meselesidir de..

İnsan, korktuğu, kaçtığı, dayanamadığı şeyi görmek ister. Bir tramvay kazası vukua geldiği zaman ellerimizi yüzümüze kapayıp kaçtıktan sonra, bacağı kesilenleri, kolu kopanları görmek için ürkek ürkek kalabalığın arasına karışmaz mıyız? Garib bir tezahür, dudaklarını dişliyor, ellerim taksâflıs ediyor. İşte boyarda boya taze mezarlar.. kaybolmasın diye, bazılarını alâmetler konulmuş..

Yarı karânlıkta yüzünü seçiyorum. Bir orta yaşlı adam.. Burada köylü, şehirli birbirinden ayırd etmek mümkün değil.. Herkes aynı perişanlık içinde.. mezarı son toprağı da attıktan sonra permağile alına biriken terleri sıvadı.

— Bir, iki, üç, dör..

İşte şu dört mezar benimdir, dedi.. anam; babam; karım ve evlâdım. Yayıyalmış şimdiki.. Görüyorsunuz, konuşuyorum, görüyorsunuz; biraz evvel ekmeğe de yedim. Demek insan..

Gözlerini gökyüzüne kaldırdı:

— Mukadderat ilâhiye..

Hakkı var; her şey oradan geliyor.

Ortaya en az elli cesed yığılmış.. Çocuklardan bir kısmı tamamen çıplak denilebilir.. bazılarının ayakları ezilmiş.. yüzleri tanınmayacak halde olmaları pek çok.. bu manzarayı anlatabilmek kalemle, tesbit edebilmek objektifin marifeti dahilinde değil.. bakar her türlü tasvirin acizle kontak yaptığını hissediyorum. Şu yavru, o gece anasının koynunda mışıl mışıl uyuyordu. Şu genç kadın, kocasile sıcak yatağında idi. Su baba, mes'ud bir gecedен sonra müsterih, ailesini toplayıp yatmıştı. Şu gelinlik genç kız, rüyasında havalindeki delikanlıyı görmüyor muydu?..

- 9 -

Yüzümde doluşan iki elektrik feneri. Azrailin gözlerini görmüş gibi ürperiyorum.

(Devamı 11 inci sayfada)

EDEBİYAT

Mehmed Akif

- Mitat Cemalin eseri -

Yazan: Halid Fahri Ozansoy

Fani dünyaya gözlerini yumduğundan beri, Mehmed Akif hakkında sayısız yazılar ve kitaplar intişar etti. Denebilir ki hiç bir şair, onun kadar bambaşka görüşlerle tetkik olunmamıştır. Hayranları kayıtsız ve şartsız bir alâka ile vecd içinde dirler, muterizleri ise tenkid okulları onun şiirlerinde zedeledik ve kanatmadık nokta bırakmamışlardır. Yalnız arada bazı edebiyat mensubları ne o sonsuz hayranlığa, ne de bu manasız inkâra düşmek istediler. Ben ihtimal bu zümredeyim. İhtimal diyorum, çünkü Akifin basit mahalle mevzularını hayrete değer bir ustalıkla nazma çekişine çok defa sinirlenmekten kendimi alamamışumdur. Neden, diye düşünmüşümdür, neden realist bir romancı veya hikâyecinin sayfalarında yer bulması lâzım gelen bu tasvirler, bu basit hayat safhaları, her şeyden evvel ince ve derin hayal, her şeyden evvel musiki ve ahenk yaratma ile mükellef olan şiirin sinesinde yer alması? Hele bu manzum pendnelere gülme mekabil mi? İşte Akifin bu cephesi ki birçok kimseler gibi benim de hiç hoşuma gitmemiştir. Fakat Mevlid sahibi Süleyman Çelebi gibi dinî ilhamının kanatlarında yükselen Akif, ah bu Akif, hakikaten şaheser denecek mısralar yaratmış. Fakat dikkat edin, yalnız o anlarında ve o ilhamlarında..

Fakat nazımda realist Akif.. ifadedeki sadelik ve tabiliğine şair Mithat Cemalin herkesten fazla hayran olduğu Akif.. işte ben ne yazık ki o Akifi anlayamıyor, sevmiyorum.

Mithat Cemalin birçok sayfalarını okudum, bir kısım yerlerine de şimdilik sadece göz gezdirebildim. Çünkü bu 450 büyük sayfalık kitabı bir hamlede okuyup bu hafta yazıyı yetiştirmek kolay iş değildi. O halde tenkidime için acele ettim?.. Sebebi basit: yarım seksen türlü tahlillerle karşılaşacağımı az çok kestirdiğim bu eser hakkında ilk sözü söyleyip sonra bir köşeye çekilmeği, bu tenkid san'atında artık oldukça benimsediğim edebiyat ve dostluk politikasına en uygun bir yol telâkki edişimden..

Mithat Cemal sevdiğim, hattâ çok sevdiğim bir dostumdur. Eseri fena mı? Hayır.. bilâkis, insanı sabrına ve sâinine hayran bırakan bir duygu ve bilgi mahsulü.. Fakat Yarabbi! en pitoresk geçmiş zaman levhaları ve hatıraları arasına neler sıkıştırılmamış ki.. Mehmed Akifin sağa bakması, sola bakması, sakamı oynatması bile bu kitabın içinde ayrı bir ehemmiyet alıyor. Şairin ağızından her hangi tarihte her hangi bir söz çıkmış ve tesadüfen Mithat Cemal bunları isitmişse muhakkak bu kitabın içindedir. Bütün o toplantılarda ve gezintilerde Safahat sairile aralarında geçen mükâlemeler gibi Akifin başkaları ile münakaşa ve müsahabeleri de işte ilmi kuyu kazarcasına hiç durmadan not edilmiş. Ben kendi zevkimin hiç bir zaman otuz başka zevk içinde sekizinci ge'ceğini iddia edemem. Ancak, çok sevdiğim hatırat nev'inde bütün renklerin, toplantıların, ışıkların bir ekrana akseder gibi sayfalara aksetmesinden de büyük bir haz duyuyorum. Kim bilir, belki benim gibi düşünene ve hissedene de vardır. Ben bilhassa onları düşünerek tenkidimi yürütüyorum. O halde kitabını bir misli fazla bütülden satmaları ve konuşmaları hazfetmekle Mithat Cemalin daha faydalı bir iş yapması kabil olduğuna da inanırlarım. Yalnız bir tek takdirimi ve belki en büyük tebrikimi şair Mithat Cemal şu noktadan yapmak isterim: Hatırat nev'ini, bizde eski tarzda birçok hatırat yazarlarının yolundan ayrılmakla yeni bir hayata kavuşturması noktasından..

Evet, Mithat Cemalin eseri bu cihetten son yılların bu tarzda yazılan en güzel bir nümunesidir. Eski edebiyat toplantıları, son aruz üstadları, onların hususiyetleri, zevkleri, görüşleri ve hele biografyası yapılan Mehmed Akif basta gelmek şartı ile onların münakaşaları, iddiaları, hattâ birbirlerine hücum ve tarizleri çok canlı hatırlarla gösterilmiş, vasatlıdır. Bunun içindir ki, eser, bütün fazlâlıklarına rağmen muazzam bir devir tasvirini kuvvetini alıyor. Tâ İbnülemin Mahmud Kemal Bevin evinde Akif ilk tanıştığı andan onun ölümüne kadar geçen otuz şu kadar yıllık zamana kadar ona nereden rastlamışsa muhitini ve muhitin içindeki diğer cehreleri de beraberinde sürükleyiyor. Bize onları da tanıttır. Meselâ bu sayede öğreniyoruz ki Akifin Edirne'de ezanını isitmekle mestolduğu Bursalı İmam nasıl ve ne şekilde Sa fahatın sayfalarına ruhunu aksettirmişti! Dahi böyle nice hatıralar. Akifin şiirlerindeki birçok cihetlerin biografyasını da bize öğretirecek edebiyat tarihi noktasından çok mühim birer döküman vazifesi görüyor. Ve böv'likle anlayıyoruz ki, o apavdnlık manzumelerin bile daha iyi anlaşılmasını temin edecek başka ne nehatlar varmış! İşte Mithat Cemal bizi bu kâvilardan da icerive sokuyor. Akifin bütün hususiyetlerini, sevdiklerini, nefretlerini (esvan ve kıyafetlerinin karakterleri gibi) parmakla isaret ederek gösteriyor. Şu bazı sayfalarda ne can-

(Devamı 11 inci sayfada)

Afacanın marifetleri

Afacan bir cambazha nede çalışmak istiyor du. Cambazhanenin ağır yükleri gayet kolaylıkla kaldıran en kuvvetli adamı, neden Afacanın cambazhaneye alınması istemiyordu. Cambazhanenin müdürü Afacana:

— Ben seni cambazhaneye alırım yalnız bir şartla, dedi, iki defa bu seni cambazhaneye almamı istemiyen adamı gülmüş vaziyete getirmen şarttır. Afacan:

— Ben bunu yaparım, dedi.

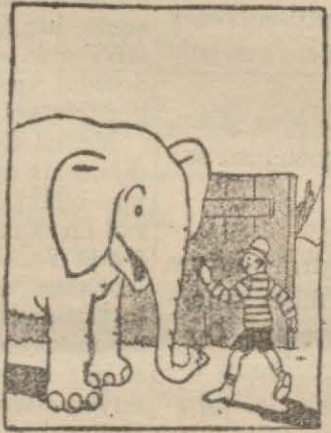
Afacan akıllıydı, o kadar akıllıydı ki, cambazhanenin en kuvvetli adamının kollarında ne kadar kuvvet varsa Afacanın da kafasında o kadar akıl vardı. Nihayet onun akli kuvvetli adamın kuvveti ne galebe ederdi. Ve bu da olmuştu. Kuvvetli adamın her seferinde kolaylıkla ve bir elle kaldırdığı ve başının üzerinde dolaştırdığı elli kiloluk bir ağırlığı kaldırmak istedi fakat ağırlık elinden kayıyordu. Acaba neden?

Kuvvetli adam bütün gayretlerine rağmen ağırlığı tutamamış ve olduğu gibi ayağının üzerine düşmüştü. Bunun sebebi şuydu, kuvvetli adamı gülmüş ve ziyete getirmek isteyen Afacan ağırlığın tutulacak kulpuna sabun sürmüştü, kulp kuvvetli adamın elinden kayıyordu. Bu yüzden, kuvvetli adam, ağırlığı elinden düşürmüştü. Hem de ağırlık ayağına düşmüş, ayağını zedelemişti.

Cambazhane müdürü, kuvvetli adama:

— Birinci tecrübemde gülmüş hale geldin, eğer ikinci tecrübemde gene gülmüş hale gelirsen Afacanı buraya alacağım dedi.

Afacan cambazhanenin filini görmüştü, kendine: — İşte, dedi, kuvvetli adamı gene gülmüş bir vaziyete sokacağım, bu sefer de muvaffak olacağım muhakkaktır.

Fil, hortumunu içinde bulunduğu tahta perdenin öte tarafına uzatmıştı. Afacan bir çanak boya aldı. Ve filin hortumunu o tarza boyadı ki.

Hortum aynen bir yılan benzemişti. Kuvvetli adam gegerken, tahta perdenin üzerinden bir yılanın sarkmış olduğunu görmüştü.

Elne bir sopa aldı ve bütün kuvvetle bu yılan sandığı şeye vurdu. Fakat gene gülmüş bir hale geldi.

Çünkü fil hortumuna vurulduğunu hisseder etmez hortumunda topladığı suyu kuvvetli adamın üzerine boşalttı.

Bay Tekin kitabdan okuyarak yüzmeyi ve suya atlamayı öğrenmişti. Kendine çok güveniyordu. Plaja gitti ve en iyi atlayıp yüzenlerin atladıkları tahaya doğru yürüdü. Kendine çok güveniyordu.

Tahtanın tam ucuna geldiği zaman kitabdan okuduğu ve öğrendiği tarzda kollarını havaya kaldırdı, göğsünü şişirmek için derin derin nefes aldı ve:

— Bir, iki, üç!

Dedikten sonra kendini kaldırıp aşağıya attı. Aklın sıra suya dalarak, suyun altında biraz yüzdükten sonra suyun yüzüne çıkacak ve onu görenler ellerini birbirine çarparak alkışlayacaklardı. Bay Tekin suya atarken hep bunları düşünüyor, zevkinden bayılıyordu.

LoREL ve Hardi yangın söndürüyorlar

Meşhur sinema komikleri Lorel ve Hardi bir küçük kasabada itfaiyeye yazılmışlardı. Yangın olur olmaz nerede olurlarsa olsunlar hemen davranacaklar, yangını söndürmeğe gideceklerdi. Lorel ve Hardi bitişik odalarda yatıyorlardı. Hardi yangın başladığını odasında çalan zilden anlamıştı. Hemen Loreli uyandırmak için onun odasına geçti, bağırdı:

— Lorel!

Lorel uykusu sersemliği içinde cevap verdi:

— Ne var Hardi, ne oluyor, neden beni uyandırıyor, piyango mu çıktı? Hardi bu cevabdan hoşlanmamıştı. Fakat fazla bir şey söylemek istemedi:

— Ha işte öyle.

Lorel yatağı içinde gerindi:

— Hardi mademki piyango bana çıktı, ben şu anda zengin bir adamım demek, dedi; mademki ben zengin bir adamım; bu sebeple rahatsız edilmek istemem. Haydi defol git odana, sen de uyu!

Hardi bir parça durakladı:

— Kendine gel Lorel, çıkan piyango değil yangın; dedi; biz itfaiyeciyiz ya? Lorel düşündü:

— Sahi itfaiyeciydik.

— Şimdi de yangın çıktı.

— Aman yanıyor muyuz, ben kaçayım. Hem nereye kaçayım?

Hardi kızıştı:

— Sen de hiç bir şey anlamıyorsun.

Lorel, biz itfaiyeciyiz, vazifemiz kaşmak değildir.

— Ya nedir Hardi?

— Yangını söndürmek Lorel;

— Öyle söylüyorsun amma Hardi, ben yangını söndürmeyi bilmem ki!

— Ben de bilmeyorum Lorel!

— Şimdi ne yapacağız?

— İşte mesele mühim.

— Yangın üflersek söner mi ki!

— Ben zannetmem, belki daha alev alır. Ben çocuktum. Annem ocak yakarken görürdüm. Üflerince odunlar parlardı.

— Doğru söyledin amma ben kibriti üflediğim zaman kibrit de söneriyor.

— Bak o hiç aklıma gelmemişti.

— Üfliyelim.

— Beraber üfleriz, söndürürüz.

— Öyle amma benim aklıma bir şey geldi. Üflediğimiz halde söndüremezsek.

Lorel ve Hardiyi düşünce almıştı:

— Pekli amma Lorel ne yapalım.

— Ben buldum.

— Ne buldun, nerede buldun?

— Aklımın içinde buldum.

— Aklımın içinde bulduğunu kaybetmeden bana da söyle.

— Yangına su sıkılır.

— Bak bu benim hiç aklıma gelmemişti.

— Hani dün gördükdü. Kasabanın meydanında bir tulumba vardı ya!

— Anladım.

— İşte o tulumbayla su sıkarsız, yangın sönerir.

— Sen çok akıllısın.

— Doğru söyledin. Ben çok akıllıyım.

Lorel ve Hardi, merdivenleri indiler. Kasabanın meydanındaki tulumbayı aldılar. Yangının olduğu yere gittiler. Yangın büyüyordu. Bir çok insan toplanmıştı. Lorelle Hardi bağırdılar:

— Ne duruyorsunuz, bize yardıma koşun; tulumbaya basın da su çıksın.

Lorelle Hardinin bu sözü üzerine bir kaç kişi birden tulumbanın koluna a-

sıldılar. Fakat bu çok boşuna oldu. Çünkü su yoktu. Su olmayınca tulumba ne işe yarardı?

Lorelle Hardi baktılar:

— Bu tulumbadan su çıkmıyor Hardi.

— Evet Lorel.

— Ne yapmalı Hardi.

— Bilmem ki Lorel!

— Ben şimdi bu işi yaparım Hardi. Sen merak etme.

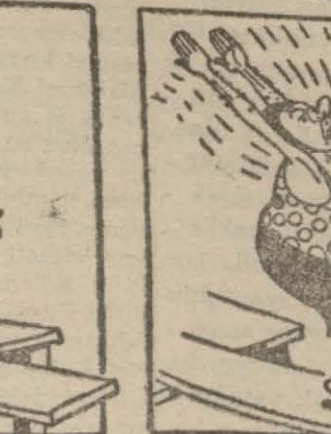
Lorel yakın bir yerde iki fiçiyi görmüştü. Herhalde bu fiçilerde su vardı. Birlikte koşularla fiçileri tulumbanın yanına getirdiler.

Tulumba işlemeğe başladığı zaman hortumdan da su fıskırdı. Fakat su sıldıkça yangın büyüyordu. Nihayet iş anlaşıldı; Meğer Lorelle Hardinin su diye siktikleri şey su değil, petrolmüş.

Yeni Bilmecemiz

Şapkalar memleketlere, ve elbise lere göre değişir. Meselâ bir balo cl bisesile kasket, bir iş elbisesile silindir şapka giyilmez. Bir Çinlinin sokak şapkası bir Avrupalının sokak şapkası bir değildir. Şimdi şu resme bakın resimdeki adamın giyiniş tarzına göre başına giyeceği şapka resimdeki dokuz şapka içinden hangisidir. Onu bulun. Bulduysanız resmi gazeteden kesin, resimdeki adamın giyeceği şapka hangisi ise onun altına bir işaret koyup resmi bize gönderin. Doğru bilenlerden bir kişiye bir futbol topu, bir kişiye bir kilo çikolata ve diğer elli kişiye de ayrı ayrı güzel ve kıymetli hediyeler vereceğiz. Bilmeceye cevap verme müddeti on beş gündür. Bilmecede cevabını bize gönderdiğiniz zarfın üzerine «Bilmecede» kelimesini ve bilmecenin gazetede çıktığı tarihi yazmayı unutmayınız.

Pat, diye suya düştü ve dibe daldı. Fakat dalış o dalış oldu. Bir türlü suyun yüzüne çıkamamıştı. Etraftan bu görenler:

— Yetişin, imdad, suya dalan adam boğulacak, diye bağıyorlardı.

Plajın can kurtarma odasına haber gitmişti. Orada bulunan, iyi yüzme bilen, yüzme, suya atlamak bilmedikleri halde yüzme kalkan, suya atlamak isteyenleri kurtarmak işini üstlerine alanlar suya daldılar ve Bay Tekini yarı boğulmuş bir halde sudan çıkardılar. Bay Tekin o zaman yüzme bilmediğini anlamış oldu.

Memleket Haberleri

Yurdda yardım faaliyeti

Memleketin her tarafında teşekkül eden komiteler gece, gündüz faaliyete bulunarak halkın tehalükle yaptıkları yardımları kabul ediyorlar

Kırklareli (Hususî) — Bütün dünya matbuatını saran ve bütün beşerin yels ve keşerle alâkadar olduğu tabiat kuvvetinin zalımlı kurbanları için yurdun her köşesinde millî bir dava olarak benimsenen yardım işleri ilimizde de büyük bir heyecanla başlatılmaktadır. Valimiz İhsan Aksoy'un başkanlığında Parti Başkanı Tahir Taner, Belediye Reisi Saim Peksoz, Kızılay Başkanı Doktor Arif İsmet ve Tayyare Cemiyeti Reisi zabireci ve tüccar Şevki Gürden mürekkebi millî yardım komitesi derhal faaliyete geçmiştir. Bay ve bayanlardan mürekkebi küçük heyetler şehrin her semtine dağılarak felâketzede yurddaşlarımızı para, eşya, erzak toplamağa başlamışlardır.

Cumartesi günü birkaç saat içinde toplanan 3816 lira 10 kuruş Kızılay Kurumu Başkanı vasıtasıyla Ankara Merkez Millî Yardım Komitesi emrine derhal gönderilmiştir. Halkevi mensublarının büyük bir heyecanla başarmak yolunda gösterdikleri gayrete, halkımız canla başla seve seve iştirak etmektedir.

Pazartesi gününden itibaren ikinci defa faaliyete geçecek heyetler tahminin fevkinde halkın yardımlarına mazhar olacaklardır. Halkevinde teşekkül eden ikinci bir heyet de bayanların kolun ev ev dolaşarak halkın eşya ve erzak vermeleri için yapacakları gayretli teşebbüs etmektedir.

Kadın çoluk çocuk altlarında taşıdıkları bohçalarla Halkevine akın etmektedirler.

Yurddaşlarımızın maruz kaldıkları bu elim faciâ karşısında yardım hislerini tahrik için teşekkül eden propaganda komitesi de gayur arkadaşlar sayesinde büyük muvafakiyetler göstermiştir. Bu kolun başkanı olan belediye mimarı Talât Özişik sinema, kahvehaneler ve umumî toplantı mahallerini birer birer gezerek belâğ ve heyecanlı konferanslar vermektedir.

Edirne'de hergün yekünü kabaran teberrütler yapıyor

Edirne (Hususî) — Zaman zaman bir çok felâketlerle karşılaşan ve bunun acılarını çok iyi bilen Trakyalılar ve Edirneliler Erzincan ve havâlisinin uğradığı felâketzede kardeşlerimize yardım hususunda şayanı takdir teberrütlerde bulunmaktadırlar.

Kızılay Kurumu her gün yekünü kabaran para ile gelecek ve örtünecek eşya teberrütünü kayd ve dercetmektedir. Bugüne kadar nakdi teberrüt 5000 lirayı bulduğu gibi eşya miktarı da beş balyayı geçmiştir.

Bilhassa havanın muhalefetine rağmen durmadan, mahalle mahalle bütün evleri gezerek şefkatli bayanlarımızın yardımlarını büyük bir feragatle temine çalışan Valimiz Ferid Nomerin sayın eşinin başkanlığındaki Kızılay bayanlar kolunun mesaisini takdirle karşılıyor.

Havza nahivesinin hamiyetli halkı da zahire ile birlikte simdiye kadar 1000 lira teberrütde bulunmuşlardır.

Geliboluda yardım kolları tesekkül et

Gelibolu (Hususî) — Zelzele felâketi burada büyük bir teessür husule getirmiştir. Felâketzede kardeşlerimize yardım için derhal büyük bir hassasiyet gösteren kaymakam riyaseti altında beş kişiden mürekkebi millî yardım komitesi tesekkül etmiştir. Bütün halk kardeşlerimize yardım için azami fedakârlığı göstermeye büyük bir tehalükle koşturmaktadır; miniminin ilk okul yavruları bile hiç bir müstesna olmamak şartıyla yardımdan geri kalmamışlardır.

İki gündenberi faaliyette olan millî yardım komitesine simdiye kadar (700) lira teberrüt edilmiştir.

Kaza merkezinin (1500) lira bir parayı Kızılay Merkezine yardım yatacağı kuvvetle tahmin edilmektedir.

Kazamızın bütün nahiyelerinde millî yardım kolları tesekkül ederek faaliyetlerini genişletmişlerdir. Köylüler her suretle yardımdan geri kalmamakta, bazı köyler külliyetli miktarda buğday, gübre ve yünü eşyayı millî yardım komitesine seve, seve koşarak teslim etmektedirler.

Geliboluda kadınlar arasında ikinci bir yardım kolu tesekkül etmiş bu kol ev ev gezerek kadın elbisesi eşya toplamaktadırlar. Şehrimizde her zamandan daha ziyade ba-

zı bir hususiyet göze çarpmakta, halk akınları yardım koluna koşmakta, memurları - mız maaşlarından azami fedakârlığı göstermektedir. Bu meyanda hususî muhasebe memuru Bay Arif def'aten maaşının yarısını teberrüt etmiştir.

Manisada kadınların mürekkebi gruplar faaliyete geçti

Manisa (Hususî) — Zelzele felâketzede - rine yapılacak yardım için seçilen komite büyük bir faaliyete çalışmaktadır.

Başa Vali ve eşleri ve General Tevfik Egenin alleleri ve Manisanın münevver kadınlarından mürekkebi birkaç grup evleri birer birer dolaşarak teberrütleri toplamaktadırlar.

Bir iki gün içerisinde yapılan yardım e-hemmiyetli bir yekün tutmaktadır. Manisa halkının yurddaşlarına gösterdikleri bu alâka cidden takdire şayandır.

Zelzele hâdisesi Manisada büyük bir teessür uyandırmıştır. En küçüğünden en büyüğüne kadar felâketzedelere karşı yardım, da bulunmak için halk arasında adeta bir müsabaka vardır.

Boyabadda komite gece gündüz çalışıyor

Boyabadda (Hususî) — Kazamızda Şarkî Anadolu felâketzedelerine iane toplamak için kaymakam Nadir Tüzerin başkanlığında C. Müddeumumisi Remzi Ural, Firka Başkanı Mehmed Oruçoğlunun teşkil ettikleri komite ilk günde bin lirayı mütecevaz iane toplamışlardır. Kazamız halkı tüccar, esnaf candan kopan memnuniyetle adeta birbirleriyle yarış edeceğine iane vermektendirler. İane komitesi mesaisini genişleterek köylere de felâketzede vatan kardeşlerimizin duçar oldukları felâketin nasi yardım emelini yolunda bütün köy muhtarlarına beyanname göndermek suretiyle köylüleri de yardıma çağırmıştır.

Manifatura tüccar ve esnaf aralarında ayrıca don, gömlek, mintan diktirmek suretiyle de yardımda bulunacaklardır. Kasaba bayanları bu yazı fevriye seve seve yapacaklardır.

Komite geceli gündüzlü mesaisine devam etmektedir.

Manifatura tüccar ve esnaf aralarında ayrıca don, gömlek, mintan diktirmek suretiyle de yardımda bulunacaklardır. Kasaba bayanları bu yazı fevriye seve seve yapacaklardır.

Komite geceli gündüzlü mesaisine devam etmektedir.

Manifatura tüccar ve esnaf aralarında ayrıca don, gömlek, mintan diktirmek suretiyle de yardımda bulunacaklardır. Kasaba bayanları bu yazı fevriye seve seve yapacaklardır.

Komite geceli gündüzlü mesaisine devam etmektedir.

Manifatura tüccar ve esnaf aralarında ayrıca don, gömlek, mintan diktirmek suretiyle de yardımda bulunacaklardır. Kasaba bayanları bu yazı fevriye seve seve yapacaklardır.

Komite geceli gündüzlü mesaisine devam etmektedir.

Manifatura tüccar ve esnaf aralarında ayrıca don, gömlek, mintan diktirmek suretiyle de yardımda bulunacaklardır. Kasaba bayanları bu yazı fevriye seve seve yapacaklardır.

Komite geceli gündüzlü mesaisine devam etmektedir.

Manifatura tüccar ve esnaf aralarında ayrıca don, gömlek, mintan diktirmek suretiyle de yardımda bulunacaklardır. Kasaba bayanları bu yazı fevriye seve seve yapacaklardır.

Komite geceli gündüzlü mesaisine devam etmektedir.

Manifatura tüccar ve esnaf aralarında ayrıca don, gömlek, mintan diktirmek suretiyle de yardımda bulunacaklardır. Kasaba bayanları bu yazı fevriye seve seve yapacaklardır.

Komite geceli gündüzlü mesaisine devam etmektedir.

Manifatura tüccar ve esnaf aralarında ayrıca don, gömlek, mintan diktirmek suretiyle de yardımda bulunacaklardır. Kasaba bayanları bu yazı fevriye seve seve yapacaklardır.

Komite geceli gündüzlü mesaisine devam etmektedir.

Manifatura tüccar ve esnaf aralarında ayrıca don, gömlek, mintan diktirmek suretiyle de yardımda bulunacaklardır. Kasaba bayanları bu yazı fevriye seve seve yapacaklardır.

Komite geceli gündüzlü mesaisine devam etmektedir.

Manifatura tüccar ve esnaf aralarında ayrıca don, gömlek, mintan diktirmek suretiyle de yardımda bulunacaklardır. Kasaba bayanları bu yazı fevriye seve seve yapacaklardır.

Komite geceli gündüzlü mesaisine devam etmektedir.

Manifatura tüccar ve esnaf aralarında ayrıca don, gömlek, mintan diktirmek suretiyle de yardımda bulunacaklardır. Kasaba bayanları bu yazı fevriye seve seve yapacaklardır.

Komite geceli gündüzlü mesaisine devam etmektedir.

Manifatura tüccar ve esnaf aralarında ayrıca don, gömlek, mintan diktirmek suretiyle de yardımda bulunacaklardır. Kasaba bayanları bu yazı fevriye seve seve yapacaklardır.

Komite geceli gündüzlü mesaisine devam etmektedir.

Manifatura tüccar ve esnaf aralarında ayrıca don, gömlek, mintan diktirmek suretiyle de yardımda bulunacaklardır. Kasaba bayanları bu yazı fevriye seve seve yapacaklardır.

Komite geceli gündüzlü mesaisine devam etmektedir.

Manifatura tüccar ve esnaf aralarında ayrıca don, gömlek, mintan diktirmek suretiyle de yardımda bulunacaklardır. Kasaba bayanları bu yazı fevriye seve seve yapacaklardır.

Adapazarında demir madeni bulundu

Adapazarı (Hususî) — Adapazarına bağlı Süğütlü nahiyesinin Ferizli köyü civarında demir madenine tesadüf edilerek bu işten hükümet haberdar edilmiş ve İktisad Vekâleti tarafından buraya bir fen heyeti gönderilmiştir.

Maden mühendislerinden müteşekkil bulunan bu heyet Ferizli ve Değirmen - cik köyleri civarında yaptıkları tetkikler neticesinde 30 kilometre murabba miktarındaki sahada oldukça zengin bir demir madenine tesadüf etmiş bulunmaktadırlar. Bu meyanda mezkûr madenden bir miktar tahlil için Vekâ'ete gönderilmiştir. Heyet tetkiklerine devam etmektedir.

Yağmurlar nakliyatı güçleştiriyor

Sındırgı (Hususî) — Burada dört gündür hemen durmadan yağmur yağmaktadır. Bu yüzden Balıkesir - Sındırgı arasındaki tütün nakliyatı yapılamamakta ve yağmurların devamı köprülerin yıkılması ve mürur ve uburun tamamen inkıtaa uğraması endişesini uyandırmaktadır. Esasen Balıkesir yakınında Tepecik deresi fazla taşmış ve sular köprüünün üzerinden geçmiştir. Biricik yolumuz Balıkesir - Sındırgı yolunun inkıtaa uğramasını halk sayın valimizin maruf ve malûm olan imarcılığından canı gönülle beklemekteyiz.

Samsunda kır koşuları

Samsun (Hususî) — Kır koşularının ikincisini teşkil eden 6000 metre mesafelik koşuda 21 dakika 36 saniyede birinci gelen Mehmed Güler, ilk koşuda bir Türkiye rekoru elde etmişti. Halkevi spor komitesine mensub bulunan bu genç atlet, ilerisi için büyük bir ümid vermekte olduğundan spor sahasında iyi yetiştirilmesine bilhassa itina olunacaktır.

Trabzonda Halkevi çalışmaları

Trabzon, (Hususî) — Trabzon Halkevi kışlık mesai programı geçen seneye nazaran bu sene sönük bir şekilde devam etmektedir. Son günlerde bu vaziyeti yakından gören Cumhuriyet Halk Partisi Giresun bölgesi müfettişi ve İstanbul meb'usu Sadettin Uraz Halkevi salonunda memleketin münevverlerini toplantıya davet etmiştir. Vali Osman Sabri Adalı'nın da hazır bulunduğu bu toplantıda Halkevine daha fazla hız verebilmek için lâzım gelen çareler düşünülmüştür. Bu hususta muhtelif hatibler söz söylemiş ve faydalı münakaşalar yapılmıştır. Bu toplantıları müteakib ilk hamlede

faaliyete geçen Halkevinin temsil kolu tarafından halka temsiller verilmeye başlanılmıştır. Halkevi bu kışlık ilk temsilini Yıldız sinema binasında vermiştir. Halk tarafından fevkalâde rağbet gören bu temsillere muvaffakiyetle devam edilmektedir. İlk defa olarak Tirtillar piyesini temsil eden Halkevi gençleri bu piyesin temsilinde tam bir muvaffakiyet göstermişlerdir.

Diğer taraftan Halkevinin bütün kolları faaliyete geçerek halk dersaneleri kolunda gramer ve lisan kurslarına başlanılmıştır. Resim temsil kolunun bir temsilindeki sahneyi gösteriyor.

Dolmabahçe izdihamı hâdisesinin muhakemesi

(Baştarafı 4 üncü sayfada)

Çankaya kaymakamı Daniş Yurdakul dinlenerek, ezcümle, demiştir ki:

— Halkın ithiram ziyareti münasebetiyle alınan tedbirler tamamen yerine masrufdu. Hâdiseye anı kadar hiç bir aksaklık vermemiştir. Faciada Salih Kılıç ve Kâmiranın tedbirsizlikleri yoktur.

Şahid, vak'ayı haber aldıktan sonra saraya gittiğini, vali ve emniyet müdürünün de orada bulunduğunu söylemiş ve ilâve etmiştir:

— Kapının kapatılması meselesi hakkında bir zabıtanın ismi etrafında bazı sözler söylendi ise de, kim olduğunu, anılamadım.

Daniş Yurdakuldan sonra dinlenen şahid Eminönü kaymakamı Ağah Alp, vak'a hakkında ademi malûmat beyan etmiştir.

Müteakiben dinlenen Beşiktaş kaymakamı Rıza Ünal da ifadesinde, saat 9,30 sıralarında sarayın giriş kapısını kapalı gördüğünü, bilâhare Beşiktaş emniyet amiri Lûtfinin kendisine kapının kendi emriyle kapandı, Kâmiranın emriyle açıldığını söylediğini, beyan etmiştir. Şahid, ancak bu meselede kat'i bir kanaati olmadığını ilâve etmiştir.

Dünkü cesede muharrir Nizamettin Nazif de, şahid sifatiyle dinlenmiştir. Nizamettin Nazif, İstanbul zabıtasının ve idari makamları temsil edenlerin faciada, mes'uliyetleri olmadığını, vak'a gecesini saray kapısına birikenleri 1 milyona yakın gördüğünü ve hâdisenin içtinabı kabil olmanın vaziyetten doğduğunu söylemiştir.

Mahkeme, istinabe varakalarının, İz-

mit ağırcezasına gönderilmesine karar vermiştir.

Apartıman önünde bir kadının cesedi bulundu

Müddeumumilik esrarengiz bir ölüm hâdisesinin tahkikatına el koymuştur.

Lâlelide Tayyare apartımanları karşısında «Rasim Bey» apartımanının altıncı katında oturan Şükriye adında bir kadının dün sabah apartıman önünde ve kaldırım üzerinde cesedi bulunmuştur. Ağzından, burnundan kan gelmiş bir halde yatan cesedin, yukarıdan düştüğüne delâlet edecek bir vaziyeti yoktur.

Adliye tabibi Enver Karan cesedi morga kaldırtmış, müddeumumilik vak'ayı tahkike başlamıştır.

Oyun yüzünden işlenen cinayet in muhakemesi neticelendi

Çarşıkapıda oyun yüzünden çıkan bir kavgada arkadaşları Hasani bıçaklıyarak öldüren Ali Sırmannın duruşmasına 1 nci ağırceza da dün devam edilmiştir.

Müddeumumî Feridun Bagana, müddetini serdederek, suçlu sabit görmüş ve katilin ceza kanununun 448 inci maddesine göre tecziyesini istemiştir.

Duruşma, müdafaa için, talik edilmiştir.

Kadın hekimleri toplantısı

Türk ginekoloji kurumu bu seneki toplantılarına devam ederek yeni idare heyetini ihbar etmiştir. Birinci reisliğe Dr. Mahmud Ata, ikinci reisliğe Dr. Ahmed Asım Onur ve Hâdi İhsan Gediz, genel sekreterliğe Dr. Nuri Süleyman Canbakan seçilmişlerdir.

Satılık Çam Tomruğu

Dursunbey Devlet Orman İşletmesi Revir Amirliğinden :

- 1 — Dursunbey Devlet Orman İşletmesi İstasyon deposunda muhtelif istiflerde mevcut (2964) adede muadil (691) metre mik'ap (081) desimetre mik'ap çam tomruğu açık arttırma ile satılığa çıkarılmıştır.
- 2 — Tomrukların ayrıca baş kesme payı mevcut ve kabukları soyulmuş olup hacim kabuksuz orta kutur üzerinden hesablanmıştır.
- 3 — Tomruklara aid satış şartnamesi Ankara, İstanbul, Balıkesir orman çevirge müdürlükleriyle Dursunbey revir amirliğinde görülebilir.
- 4 — Tomrukların beher metre mik'abının muhammen bedeli (10) lira 50 kuruştur.
- 5 — Tomrukların muhammen bedeli üzerinden yüzde 7,5 muvakkat teminatı (544) lira (23) kuruştur.
- 6 — İstekli muvakkat teminatlarını hâmlen 10/1/940 Çarşamba günü saat 15 de Dursunbey Revir amirliğine müracaatları ilân olunur. (10697)

Devlet Denizyolları İşletmesi Umum Müdürlüğü İlanları

- 1 — Bostancı iskelesinde kâin ahşap kulube ile Samatya iskelesi civarında idareye aid bir arsa açık arttırma ile kiraya verilecektir. Kira müddeti 15 K. Sani 1940 tarihinden itibaren Mayıs gagesine kadar olmak üzere dört buçuk aydır.
- 2 — Bu müddetin muhammen bedeli kulube için 22,5 ve arsa için 41,25 liradır. Muvakkat teminatları bir lira altmış dokuz kuruş ve üç lira on kuruştur.
- 3 — Arttırma 12. K. Sani 1940 tarihine müsadif Cuma günü saat 10,30 da Tophanedeki Umum Müdürlük Ahm Satım komisyonunda yapılacaktır.
- 4 — Taliblerin şartları öğrenmek için her gün Malzeme Şubesine ve arttırma için de yazılı gün ve saatte komisyona gelmeleri. (10717)

Türkiye Zeytinyağı İhracatçılar Birliğinden:

- 1 — 3018 numaralı kanunun 7 nci maddesinin birinci fıkrasına istinaden statüsü İcra Vekilleri heyetinin 14.12.939 arith ve 2/12475 sayılı kararnamesiyle tasdik edilen Türkiye zeytinyağı ihracatçılar birliği teşekkül etmiştir.
- 2 — Statünün hususî maddesine tevfikeyle ilk umumî heyet içtimaı 15.1.940 Pazartesi günü saat 15 de İzmir Ticaret ve Sanayi odası salonunda aktedileceğinden zeytinyağı ve diğer nebatî yağlar ihracat ruhsatnamesini haiz tacirlerin aza kaydedilmek üzere birliğin idare yeri İzmir Ticaret ve Sanayi odasına derhal taahhüdnameleri ile birlikte bir defaya mahsus olmak üzere yüz liralık duhuliyet ücretlerini ödemeleri.
- 3 — Bu suretle birliğe aza kaydedileceklerin asaleten veya vekâleten mezkûr umumî heyet içtimasında bulunmaları rica ve ilân olunur.

Ruzname: A — İdare Meclisi ve mürakip intihabı.
B — Muhtelif işler.

Türkiye Zeytinyağı ihracatçıları birliği müessis heyeti

Türk Hava Kurumu Model Uçak Müsabakası

7/1/940 tarihinde Yeşilköy Tayyare meydanında yapılması mukarrer olan model tayyare müsabakası amatörlerin gösterdikleri arzu üzerine 14/1/940 Pazar gününe talik edilmiştir. «137»

İstanbul Gümrükleri Başmüdürlüğünden :

- 1 — İskenderun gümrük kimyahanesi için 388 kalemlik muhtelif cins kimyahaneye alât ve malzemesinin 8/1/940 Pazartesi günü saat 11 de kapalı zarfla eksiltmesi yapılacaktır.
- 2 — Tahmini tutarı 5615 lira 75 kuruş, ilk teminatı 421 lira 19 kuruştur.
- 3 — Şartnamesi başmüdürlük levazım servisinde hergün görülebilir.
- 4 — İstekillerin o gün eksiltme saatinden bir saat evveline kadar 2490 sayılı kanunun 32 nci maddesi hükmüne göre hazırlayacakları teklif mektublarını başmüdürlük binasındaki komisyona vermeleri ilân olunur. «10616»

— Hasan Bey hiç sokakta dikkat ettin mi?

... Bayanlar son günlerde pek moda olan külahlar giyorlar...

... İştihâme göre sermayesi pek az olan bu fantazi şeyler ateş pahasına imiş...

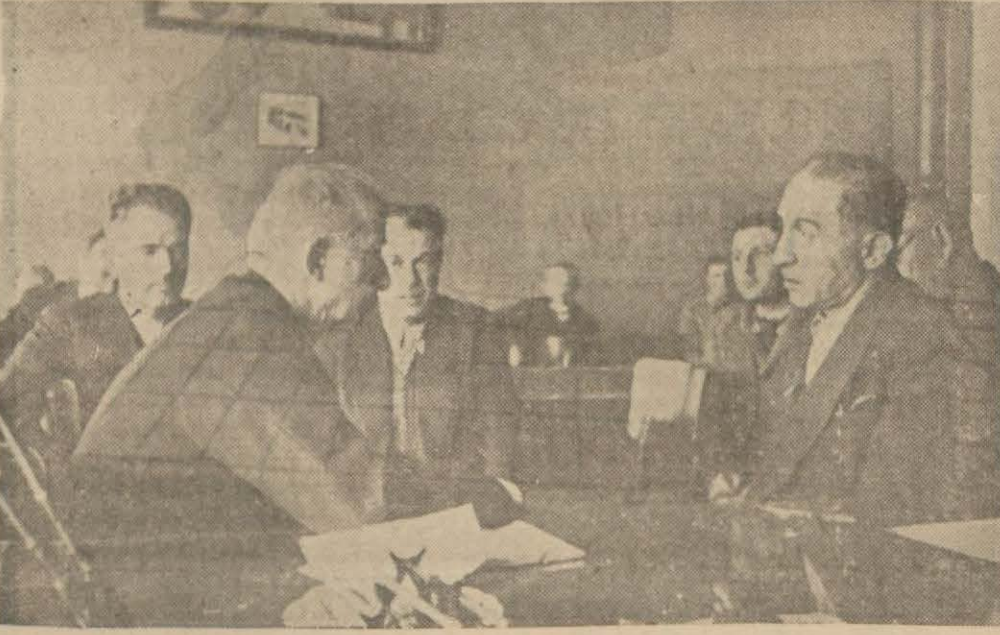

Hasan Bey — Hani kadınlar külah giymez derlerdi?

Zelzele mintakasına aid resimler

Erzincanda enkaz haline gelen bir mahallenin hazin manzarası

Millî Şef Amasyada Erbaalılardan zelzele felâketi hakkında izahat alırken

Erzincanın enkaz halin de acıklı bir kögesi

Millî Şef Ankara istasyonunda vekiller ve meb'uslar arasında

Niksarda zelzeleden sonra felâketzedelerin inşa ettikleri muvakkat barakalar

SPOR

Felâketzedelere yardım turnuvası

İstanbul bölgesi zelzele felâketzedelerine yardım maksadıyla bir futbol turnuvası tertib edilmiştir. Bugün ve yarın yapılacak maçlardan elde edilecek bütün hasılat Kızılaya terk edilecektir. Bu maçlarda bilâstisna kimseye davetiye verilmeyeceği gibi stad idaresi ve hakemler de fahriyen çalışacaklardır.

Yapılan programa göre bugün Taksim stadında saat 13,30 da Kurtuluş - Beykoz, 15 te Şişli - Beyoğluspor maçı vardır. Yarına gene aynı sahada saat 11,30 dan itibaren Güneş - İstanbulspor, Beşiktaş - Vefa ve Fenerbahçe - Galatasaray maçları yapılacaktır.

Bu maçların büyük bir alâka ile karşılanacağına şüphe yoktur.

Futbol bakımından da, her iki günkü karşılaşmalar mühim hususiyetler taşımaktadır. Takımlar, müddet bekliyen ve resmi maçlarda oynamayan, bütün oyuncularını bu maçlarda oynatabileceklerdir.

Bugün ilk maçı yapacak Kurtuluş - Beykoz takımları hemen müsavi kuvvette. Bu müsabakası çok heyecanlı geçecektir. Birbirlerinin ezeli rakibi olan ve uzun müddettir karşılaşmak fırsatını bulamayan bu iki takım taraftarlarına eski maçların heyecanını bir daha yaşatacaklardır. En iyi oyuncularla sahaya çıkacak olan takımlardan Şişlinin enerjik, Beyoğlusporun teknik oyununun çarpışmasını göreceğiz.

Pazar günkü maçlar da büyük bir ehemmiyet taşımaktadır. İlk karşılaşmada genç ve enerjik İstanbulspor karşısında uzun müddettir sahada görünmeyen Güneşin nasıl bir kadro çıkaracağı merakla bekleniyor. Lig maçlarında büyük bir varlık gösteren Vefa, İstanbul şampiyonluğuna namzed Beşiktaşın karşısında talihini bir daha deneyecektir. Vefanın lig maçlarının ilk devresinde Beşiktaşla hâkim bir oyun çıkarmasına rağmen, şanssızlık yüzünden, 1 - 0 mağlûb olduğu hatırlanmaktadır. Turnuvanın son karşılaşmasını ezeli rakibi, Fenerle, Galatasaray yapacaklardır. Bu iki ismi karşı karşıya görmek bile maçın ehemmiyeti hakkında fazla söze hacet bırakmaz. Fener takımı nizamî müddet bekliyen oyuncularını da kadrosuna alacaktır. Hatta İzmirli Saidin de forvedde yer alacağı söyleniyor. Bu karşılaşmada iki takımın da bize güzel futbol seyrettirecekleri muhakkaktır.

T. Özerengin

Güneş klübünün teşekkürü

Güneş Klübünden: Müessislerimizden re-isimiz merhum Sedat Rızanın cenaze me-rasimine iştirak lûtfunda bulunan sporcu arkadaşlara, Beden Terbiyesi İstanbul böl-gesine, ve vapur tahsis suretilen büyük bir kadırsızlık gösteren Devlet Denizyolları Umum Müdürlüğüne Güneşlilerin kalbi min-net ve şükranlarını saygılarımla arzede-rim.

Altıntuğ klübünün yıllık kongresi

Altıntuğ (Kasımpaşa) Spor Birliğinden: Birliğimizin yıllık kongresi 7/1/940 tarihine rastlayan Pazar günü saat 10 da kendi lo-kalinde yapılabileceğinden, Birliğe kayıtlı azanın yukarıda yazılı gün ve saatte teşrifleri rica olunur.

EDEBİYAT: Mehmet Akif

(Baştarafı 7 nci sayfadada)

İki bir romancı tahkiyesi... İhtimal böyle geniş bir tahkiyeye kapılmaktan kendisini alamadığı içindir ki, Akif hakkında bu kadar uzun bir biyografiya ve hatırat silsilesi yazmıştır. Yalnız, tekrar ediyorum, bütün bu kıymetli hatıraların bir süzgeçten geçirilmesi hiç şüphesiz ki daha toplu bir eser meydana getirebilirdi. Fakat müellif bu yaptığı hizmetle de hak kile öğünebilir. Çünkü ekseriya nice hayideliklerin ve hazır tenkidlerin makale ve kitap şeklinde çıktığını görmekten üzülen münekkidler için böyle bir eser ne ferah verici bir nümune, bir gayret mahsulüdür. Mehmed Akifi, ölümünden sonra bu kadar canlı yaşatabilmek için de ancak Mithat Cemal gibi çok eski bir dost, çok samimi bir hayran ve çok kıymetli bir kaleme ihtimal. Mithat Cemal bunları fazlasıyla nefsinde topladığından ki, bu büyüklükte haşmetli bir kitabı kütüphanemize hediye edebildi. Fakat ne denir, büyük dostluk ve hayranlık bazan ölçü tanımayan. Bu da, ihtimal, müellifin san'atından ziyade dostluğunun ve insanlığının sevimli bir zâfıdır.

Halid Fahri Ozansoy

Muradiye istasyonunda iki tren çarpıştı, bir ölü, iki yaralı var

(Baştarafı 1 inci sayfadada)

parçalanmış, 3 vagon da yoldan çıkmıştır.

Müsademe neticesinde hamal Nuri ağır surette yaralanmış ve bir müddet sonra ölmüştür. Şeftren ve kondüktör de yaralıdır.

Reşadiyede sağ kalanlar yalnız 40 - 50 kişiden ibaret!

(Baştarafı 1 inci sayfadada)

ma, mahkeme, banka, bütün devair birer çadır içinde kurulmuş...

İnhisarlar idaresi ise bütün bütün, yol üzerinde ve açıkta...

Ya, posta dairesi... O, bir tavuk kümesini daire ittihaz etmiş, tek bir memur, sabahtan akşama, akşamdan sabaha kadar yığın yığın telgraf kabul ediyor.

Kalan evlerin hiç birinde oturmak mümkün değil.

Esasen hiç bir evde oturan da yok.

Dün akşamı bir çadırda geçirdim. Bir çadırın içinde sığınmış dört aile arasında bir sığıntı da ben oldum. Çadıra soba kurulur mu, kurmuşlar. Aksi takdirde soğuktan donup ölecekler. Böyle bir çadır bulmak bilerseniz ne büyük bahtiyarlık.

Köylerdeki dehşetengiz felâketi öğrenmek, ölüleri tesbit etmek henüz imkânsız. Öyle köyler var ki akibetlerinden malûmat almamış. Ne oldukları bilinmiyor. Her gün yeni yeni facia haberleri geliyor. Enkaz altından mütemadiyen ölü çıkarılıyor.

Birbirlerine sarmış dolaşarak ölen çiftler, iki yavrusuna kol kanat açarak yamyası olmuş anneler, dünyasına doymadan mahvolmuş gelinlik kızlar, genç delikanlılar, var, annesi ölmüş, babası kurtulmuş, yahud babası ölmüş, annesi kurtulmuş yavrular var. Evleri yıkıldığı, enkaz altında kaldıkları halde sapasağlam insanlar var. Karısı, çocukları, yengesini ölmüş de kaynanası kurtulmuş damadlar var.

Bir adamı yaralı olarak kurtarmışlar. Bu arada iki çuval da çil çil, altınları meydana çıkmış. Adam ölüyor da çil altınlarını harcamak istemiyor.

★

Erbaadan alınan haberler müthiş. Yalnız Erbaada 1200 ölü tesbit edilmiş. Aydınsofu, Çandır, Fidi, Karaağaç, Zilhur, Kuşuf ve ismini bilmediğim 10 kadar köy tamamen batmış. Yerinde yeller esiyor.

Reşadiyeden gelen haberler de şu:

— Don, gömlekleli bir adam yorgana sarılmış, ben kaymakamım. Gidin Niksara bizi kurtarınlar, diye önüne gelene yalvarıyormuş. Bir kaza merkezi olan Reşadiyede sağ kalanlar 40-50 kadarmış. Yanğın da çıkmış, kül olmuş.

Erzincanda neler gördüm?

(Baştarafı 7 nci sayfadada)

İki adam, ellerinde elektrik fenerleri ölümler arasında dolaşıyor, hepsinin yüzüne birer birer fener tutuyorlar.

— Ne arıyorsunuz?

Bir tnesi muztarib bir sesle cevap veriyor:

— Öğledenberi ağabeyimi arıyorum. Öğleye kadar enkazı kaldırdık altından çıkmadı. Artık bir ümidimiz burada.. hiç olmazsa ölüsünü bulsak..

Duramıyacağım fazla..

Dizlerim kesiliyor. Biraz evvel donuyordum, şimdi vücüdümün lavlar fişkıyor. Nereye dencüm ölü, nereye baksam kara bir mezar..

Yağmur yağıyor.

Yüzümü okşayan soğuk damlalarından ürkiyorum. Buraya gelip bu zavallıyı seyrettığım için görünmez binlerce ağız yüzüme tükürüyor zannediyorum.

Beni buraya getiren, irademle dargın ayaklarımı, yalvarırım çıkarm beni buradan..

— 10 —

Oh, istasyon... Sağ adamlar görüyorum, etrafımda mezar yok.

Gece diktatörlüğünü ilân etti. Artık onun emrindeyiz.

Her tarafı zifiri karanlık..

Kafamın içinde Halid Fahri konuşuyor:

Ay karanlık ölüm kanadı gerdi, Çok soğuk var, su dondu, sisli kıy.. Açın, Allah için açın kapıyı..

Vagonun açılan kapısı..

Gece yarısı saat bir buçuk.. trendeyiz. Şimdi cansız bir zindan olan Erzincan uyuyor.

Bir düdüğü sesi..

Raylarda lokomotifin pistonları cenaze

Reşadiyeye, sonra Erbaaya gitmek istiyorum.

Yol yok, iz yok, vesait yok. Bir at buldum. Şimdi yola revan oluyorum.

Çadırın içi birden karıştı. Zelzele var! Tekrar tekrar sallanıyoruz.

Yerimden korkuyla fırlıyorum. Tanrı Cevdet kuluna acısın.

Cevdet Yakub

Amasyada yeni zelzeleler

Amasya 5 (A.A.) — Bugün Ezine nahiyesinde saat 15,57 de 3 saniye süren oldukça şiddetli bir zelzele olmuş ve Sarayözü köyünde ilk zelzelede harap olan evlerden dördü bu yüzden yıkılmıştır. Bir kısım felâketzedelere sığınmaklar yapılmış, yiyecek gönderilmiştir.

Yozgadda zelzele devam ediyor

Yozgat 5 (A.A.) — Vilâyetimiz dahilinde zaman zaman hasarsız zelzele olmaktadır. Millî yardım komitesine külliye miktarda nakdi ve aynı yardım yapılmaktadır.

Gıda maddeleri Tokata sevkedilmiştir. Yardım faaliyeti devam ediyor.

Tokatta tahribat

Yozgat 5 (A.A.) — 27 İlkkanun sabahı vukubulan zelzelenin yaptığı tahribata dair verilen rakamlara göre Akdağ merkez ve nahiyesine bağlı 28 köy ve kasabada 405 ev, 138 ahır samanlık yıkılmış, 234 ev ve 53 ve samanlık, 2 karakol, 1 mektep, cami; 1 hususî muhabebe binası tehlikeli surette hasara uğramıştır.

Sihhiye Vekili Erbaada

Ladik 5 (A.A.) — Sihat ve İctimai Muavenet Vekili Dr. Hulûsi Alataş beraberinde Samsun Valisi Fuad, Dahiliye Vekâleti müsteşar Muavini Şefik Bicioğlu, İctimai Muavenet Umumi Müdürü Dr. Ekrem Tok olduğu halde dün Samsundan buraya gelmiştir. Sihat ve İctimai Muavenet Vekili burada bir müddet kaldıktan ve felâketzedelere kazamiz tarafından yapılmış olan yardımları tetkik ettikten sonra Erbaaya doğru yoluna devam etmiştir.

Sivasta zelzele

Sivas 5 (Hususi) — Gece saat 23 te 4 saniye devam eden bir zelzele oldu. Hasar yoktur.

Zehirli gölge

(Baştarafı 6 nci sayfadada)

vel bu kapıdan geçmemiş mi idik, Bu antrenin kapısını elimizle açıp koridora dahil olmamız mı idik? Ondandır sonra böl-meye çelik levhalar kaplanmış ve sokak kapısına duvar örülmüştü. Bittabi böyle bir şey düşünülemezdi. Rüya mı görüyorduk? Serkomiserin ve müddeiumumî muavininin düşüklükleri şaşkınlık benimkinden az değildi. Ridvan Sadullaha gelince bir müddet elile alını oğuşturun dostumuzun çehresi birdenbire bir te-bessümle aydınlandı.

— Çocuklar, doğrusunu söylemek lâzım gelirse bu oyunu pek beğendim, dedi. Bizim bu kapana düşmemize sebep nedir, biliyor musunuz? Koridordaki kadife perde.. Bu perdenin yeri değiştirildi ve biz sağdaki hakiki sokak kapısına gidecek yerde, soldaki sahte sokak kapısına doğru yürüdük.

(Arkası var)

Dünkü Meclis Müzakereleri

Ankara 5 (A.A.) — Büyük Millet Meclisi bugün Doktor Mazhar Ger-men'in başkanlığında yaptığı toplantıda Haziran - Ağustos 1939 aylarına aid raporu tasvib eylemiş ve muamele vergisi kanununun bazı maddelerinin hükümlerinin teğistirilmesine aid kanuru da, ikinci müzakeresini yapılarak kabul etmiştir.

Meclis Pazartesi günü toplanacaktır.

namazı kılıyor.

Dönüyoruz. Allaha ısmarladık bahtsız Erzincan..

Bir damla göz yaşında geride gittikçe ufalan istasyonun lâmbasını görüyoruz

Erzincan türbesinin kandili.. içimti gibi ihtilâçlar geçirerek yanyor.

Nusret Safa Coşkun

